

Jurisprudentiebulletin RSJ

2018/5

zie ook WWW.RSJ.NL

<p>Zaaknummer: 17/4234/GA</p> <p>Datum uitspraak: 1 augustus 2018</p>	<p>Activiteiten; Bewegingsvrijheid mate van gemeenschap; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Door de aan klager opgelegde maatregelen is hij de facto in een individueel regime geplaatst. Een dergelijke beslissing is voorbehouden aan de selectiefunctionaris. Beroep van klager gegrond en tegemoetkoming €75,=. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 15, 19, 22)</p>	<p>blz. 9</p>
<p>Zaaknummer: R-44</p> <p>Datum uitspraak: 19 juli 2018</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel; Zorgplicht wijze van betrachten; Persoonlijke verzorging</p>	<p>Winkel In made. Onder de zorgplicht van de directeur valt tevens het onder de aandacht brengen van (structurele) problemen met betrekking tot saldolijsten, nu men voor tijdige en adequate leveringen afhankelijk is van actuele saldolijsten. Directeur heeft voldoende invulling gegeven aan die zorgplicht. Beklag alsnog ontvankelijk maar ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art 44)</p>	<p>blz. 11</p>
<p>Zaaknummer: 18/490/GA en 18/491/GA</p> <p>Datum uitspraak: 12 juli 2018</p>	<p>Cameratoezicht; Media; Ordemaatregel procedureel</p>	<p>Toezicht op telefonische contacten in redelijkheid opgelegd. Klager had geen toestemming voor contact met media en handelde onbetrouwbaar. Beroep in zoverre ongegrond. Eerste ordemaatregel met cameratoezicht voor een week kon opgelegd worden. Beroep in zoverre ongegrond. Bij verlenging van cameratoezicht moet onderbouwd worden dat er enig gevaar is voor de gezondheid van klager. Het opleggen van cameratoezicht enkel ter voorkoming van maatschappelijke onrust is onvoldoende. Tweede oplegging van cameratoezicht voor twee weken is onvoldoende onderbouwd. Beroep in zoverre gegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 39 lid 4, 40, 24, 24a, 57; EVRM art. 8 lid 2)</p>	<p>blz. 12</p>
<p>Zaaknummer: 17/3332/GA</p> <p>Datum uitspraak: 26 juni 2018</p>	<p>Beroep na beklag; DBT</p>	<p>Uit degradatiebesluit en selectiebeslissing blijken structurele rode gedrag is in dit geval voldoende voor degradatie naar het basisprogramma, ondanks dat i.h.k.v. belangenafweging voor het groene gedrag slechts is verwezen naar het D&R-plan dat niet in het dossier zit. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art.1d)</p>	<p>blz. 14</p>

<p>Zaaknummer: 17/3518/GA</p> <p>Datum uitspraak: 21 juni 2018</p>	<p>Urinecontrole; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>De directeur heeft klager geplaatst in een gesloten inrichting in afwachting van een schriftelijke beslissing van de selectiefunctionaris. Klager had t.t.v. van zijn penitentiair programma positief gescoord tijdens een urinecontrole. De mogelijkheid tot insluiten tijdens een penitentiair programma kent geen wettelijke basis en de directeur was dan ook niet daartoe bevoegd. Voorts is de urinecontrole niet conform de Regeling urinecontrole penitentiaire inrichting verlopen. Dat de urinecontrole is uitgevoerd door Exodus, doet hieraan geen afbreuk. Het beroep gegrond en aan klager wordt een financiële tegemoetkoming toegekend van € 105,=.</p> <p>(Wet- en regelgeving: Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingenart. 3 lid 5 en 7, 9 lid 2 en 3; Pbw art. 24)</p>	<p>blz. 15</p>
<p>Zaaknummer: 17/3985/GA</p> <p>Datum uitspraak: 18 juni 2018</p>	<p>DBT; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Het gelijktijdig aantreffen van verschillende soorten contrabande op klagers cel wordt beschouwd als één strafwaardig feit. Geen deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging van gedrag teneinde te voorkomen dat op incidenteel gedrag wordt beoordeeld. Beroep gegrond, tegemoetkoming € 30,=.</p> <p>(Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 1d)</p>	<p>blz. 17</p>
<p>Zaaknummer: 17/4125/GA</p> <p>Datum uitspraak: 11 juni 2018</p>	<p>Algemeen verlof</p>	<p>Directeur niet bevoegd het door de selectiefunctionaris, namens de minister, verleende algemeen verlof in te trekken. Directeur had minister / selectiefunctionaris moeten informeren over gewijzigde omstandigheden, Beroep gegrond, geen tegemoetkoming.</p> <p>(Wet- en regelgeving: Rtvi art. 18)</p>	<p>blz. 18</p>
<p>Zaaknummer: 18/0239/GA</p> <p>Datum uitspraak: 25 mei 2018</p>	<p>a-dwangbehandeling</p>	<p>Beroepscommissie gaat uit van door psychiaters vastgestelde stoornis. Niet noodzakelijk dat eerste en tweede psychiater in dezelfde bewoordingen en terminologie spreken, maar belangrijk is dat zij vanuit hun deskundigheid goede gronden zien voor toepassing van a-dwangbehandeling. Beslissing niet onredelijk of onbillijk. Beroep</p>	<p>blz. 18</p>

		ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw artikel 46d onder a, 46e)	
Zaaknummer: 17/2325/GA Datum uitspraak: 17 mei 2018	Urinecontrole; DBT; Disciplinaire straffen aanleiding Tegemoetkoming financieel	Reden voor urinecontrole is klager niet voorafgaand aan afname urine medegedeeld. Niet duidelijk geworden hoe het is gegaan met stickers en weigering te tekenen voor afname urine door klager. Beroep gegrond. In p.i. Arnhem loopt een pilot met plusplusprogramma. Aan beslissing terugplaatsing naar regulier plusprogramma dienen dezelfde eisen te worden gesteld als aan beslissing terugplaatsing van plusprogramma naar basisprogramma. Beroep gegrond en tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 30, 51; Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingen art. 3, 8)	blz. 20
Zaaknummer: 17/2582/GA Datum uitspraak: 13 maart 2018	Ontvankelijkheid materieel	Klacht over telmomenten van gedetineerden in ochtend en avond. Ziet op een voor alle in inrichting verblijvende gedetineerden geldende algemene regel. Niet in strijd met hogere wet- of regelgeving, zodat hiertegen geen beklag openstaat. Beroep van klager ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 2, 60)	blz. 22
Zaaknummer: 17/2979/GA Datum uitspraak: 30 juli 2017	Medische verzorging behandeling; Ontvankelijkheid formeel	In het verleden heeft beroepscommissie verschillend geoordeeld over situatie dat iemand beklag indient over medisch handelen zonder dat voorafgaand aan beroep de Medisch Adviseur schriftelijk om bemiddeling is verzocht. De beroepscommissie biedt in deze uitspraak duidelijkheid. Beklagcommissie dient zich in dit soort gevallen onbevoegd te verklaren om van beklag kennis te nemen. Vernietiging van uitspraak beklagrecht die klager niet-ontvankelijk in klacht heeft verklaard en doorsturen van stukken naar Hoofd medische dienst van de p.i. ivm voorbereiding. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 60; Pm art. 28, 29)	blz. 23

Zaaknummer: R-344 Datum uitspraak: 31 juli 2018	Penitentiair programma	Beslissing tot afwijzing deelname p.p. gegrond, nu in dit specifieke geval nader onderzocht dient te worden of deelname aan p.p. op een andere wijze mogelijk is voor verzoeker. Beroep gegrond + opdracht nieuwe beslissing binnen 4 weken. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 18)	blz. 23
Zaaknummer: R-94 Datum uitspraak: 10 juli 2018	Plaatsing/overplaatsing VRIS	Plaatsing VRIS-gedetineerde p.i. Ter Apel. In eerste aanleg veroordeeld tot forse gevangenisstraf. Klager ontkent delict. Hoger beroep en advocaat in Den Haag. Klager heeft dus groot belang bij plaatsing dichterbij Hof en advocaat en belang plaatsing Ter Apel is gelet op strafresistant relatief gering. Beroep gegrond en opdracht tot nemen nieuwe beslissing binnen twee weken. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17)	blz. 24
Zaaknummer: 17/3474/GB Datum uitspraak: 18 juli 2018	Plaatsing/overplaatsing VRIS	Gelet op einddatum detentie klager, die is bepaald op 9 oktober 2037, en achtergrond en doel van art. 20b van de Regeling is strikte toepassing van plaatsingsbeleid van art. 20b, eerste lid, van de Regeling vooralsnog niet redelijk, nu vertrek uit Nederland en terugkeer naar land van herkomst voor klager vele jaren nog niet aan de orde zal zijn. Beslissing onredelijk/onbillijk. Beroep gegrond. Opdracht nieuwe beslissing. Geen tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20b)	blz. 25
Zaaknummer: R-212 Datum uitspraak: 10 juli 2018	Detentiefasering	Geen wettelijke gevolgen te laat nemen beslissing door de selectiefunctionaris. Bovendien is binnen zes weken beslist. Door de raadvrouw gestelde termijn van twee weken mist rechtens iedere grondslag. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 18 lid 3 jo. art. 17 lid 4)	blz. 26
Zaaknummer: R-68 Datum uitspraak: 25 juni 2018	DBT; Tegemoetkoming financieel	Het voor het groene gedrag enkel verwijzen naar het D&R-plan - dat niet in het dossier zit - is onvoldoende voor een deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging waarbij het rode gedrag is afgezet tegen het groene gedrag. Beroep gegrond.	blz. 27

		Tegemoetkoming € 30,=. (Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden: art. 1d)	
Zaaknummer: 17/3878/GB Datum uitspraak: 20 juni 2018	Plaatsing/overplaatsing gevangeniswezen; Detentiefasering	Beëindiging z.b.b.i. Geen aanvaardbaar verlofadres wegens onvoldoende GPS-signaal. Bewoonster weigerde medewerking om dit probleem te verhelpen. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17)	blz. 28
Zaaknummer: 18/0669/GM Datum uitspraak: 19 juni 2018	Medische verzorging behandeling	Medicinale cannabis is geen geregistreerd geneesmiddel en wetenschappelijke onderbouwing van gunstige effecten is zwak. Voorschrijven van medicinale cannabis kan daarom niet worden afgedwongen. T.a.v. klagers pijnklachten stonden nog alternatieven open. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pm art. 28)	blz. 28
Zaaknummer: R-345 Datum uitspraak: 8 augustus 2018	Algemeen verlof	Verzoek algemeen verlof. Tegen afwijzing van klagers aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning en tegen uitgevaardigd inreisverbod heeft klager hangende bezwaar verzocht om een voorlopige voorziening. Vanwege deze lopende procedures heeft klager op grond van art. 8 Vw rechtmatig verblijf in Nederland. Voorzieningenrechter heeft verzoeken toegewezen in die zin dat klagers uitzetting achterwege dient te worden gelaten. Ook aan inreisverbod wordt schorsende werking verleend. Beslissing Minister om verlofaanvraag op grond van art. 4, onder I, Rtvf af te wijzen, daarom niet redelijk of billijk. Beroep gegrond, opdracht nieuwe beslissing. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 4, 14)	blz. 29

<p>Zaaknummer: 17/4345/GV</p> <p>Datum uitspraak: 29 juni 2018</p>	<p>Trefwoorden: Verlof vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf</p>	<p>Verzoek strafonderbreking 40a. Minister heeft onvoldoende onderbouwd dat bij eventueel te verlenen strafonderbreking sprake is van geschokte rechtsorde. Slachtofferbelangen echter wel concreet met informatie omtrent de impact van een eventueel te verlenen strafonderbreking op slachtoffers onderbouwd. Naast slachtofferbelangen vormt een betalingsverplichting ter zake van opgelegde schadevergoedingsmaatregel van in totaal € 14.066,34 een contra-indicatie voor het verlenen van strafonderbreking. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 40a)</p>	<p>blz. 30</p>
<p>Zaaknummer: 18/0613/GV</p> <p>Datum uitspraak: 29 juni 2018</p>	<p>Trefwoorden: Incidenteel verlof; Strafonderbreking</p>	<p>Verzoek incidenteel verlof c.q. strafonderbreking in buitenland. Incidenteel verlof in buitenland niet toegestaan. I.h.k.v. een eventueel te verlenen strafonderbreking in buitenland is begeleiding of bewaking niet mogelijk. De a-g geeft in advies te kennen dat onbegeleid vertrek naar het buitenland, gelet op feit dat klager tot een levenslange gevangenisstraf is veroordeeld, de daarbij behorende gevoeligheid van de zaak en gelet op de delicten waarvoor klager is veroordeeld, onbespreekbaar is. Aan een dergelijk vertrek zijn risico's verbonden en mogelijk zal maatschappelijke onrust ontstaan. Voorts heeft klager geen rechtmatig verblijf in Nederland en heeft hij tot op heden geen vrijheden genoten. Contra-indicaties voor verlofverlening. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 5, 31, 34)</p>	<p>blz. 32</p>
<p>Zaaknummer: 17/4086/TA</p> <p>Datum uitspraak: 19 juli 2018</p>	<p>Trefwoorden: a-dwangbehandeling</p>	<p>6e en 7e verlenging a-dwangbehandeling. Noodzaak voortzetting a-dwangbehandeling nog steeds aanwezig. Verbetering situatie. Klager blijft vrijwillige inname antipsychotica weigeren, terwijl gevaar enkel door middel van die medicatie kan worden weggenomen. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Bvt art. 16b,</p>	<p>blz. 34</p>

		onder a; EVRM art. 3; IVBPR artt. 4, 7 of 10.)	
Zaaknummer: 18/248/TA Datum uitspraak: 18 juli 2018	Trefwoorden: a-dwangbehandeling	Onderscheidend criterium voor a- of - b-dwangbehandeling of dwanghandeling niet gelegen in de zwaarte van de maatregelen. Waarschijnlijk nu voor het eerst een medicijn waardoor psychose behandeld kan worden. Geen consistente bereidheid tot vrijwillige inname medicatie. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Bvt art 16b onder a)	blz. 35
Zaaknummer: 17/2285/JA Datum uitspraak: 4 juli 2018	Trefwoorden: Medische verzorging toegang tot Incidenteel verlof Planmatig verlof jeugd Ontvankelijkheid materieel	Ziekenhuisbezoek via alleen planmatig verlof in dit geval onredelijk. Wettelijk recht op medische verzorging, geen verlofstatus nodig voor ziekenhuisbezoek. Beroep gegrond, Geen tegemoetkoming omdat klager geen gebruik heeft willen maken van door inrichting geboden passende oplossing. (Wet- en regelgeving: Bjj art. 47, Rjj art. 32 lid 1, 33)	blz. 37
Zaaknummer: 17/2959/JZ Datum uitspraak: 4 juli 2018	Trefwoorden: Bewegingsvrijheid Ordemaatregel afzondering Ontvankelijkheid materieel	Klager niet-ontvankelijk voor zover op slot houden kamerdeur op beleid van instelling gebaseerd is. Beroep in zoverre ongegrond. Klager wel ontvankelijk voor zover kamerdeur is afgesloten door begeleider o.b.v. klagers gedrag. Klacht echter onvoldoende onderbouwd, inhoudelijk ongegrond. (Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 6.3.1)	blz. 38

Zaaknummer:

17/4234/GA

Datum uitspraak:

1 augustus 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, mr. drs. J.P. Meesters en drs. P.J.M. van Puffelen, leden, in tegenwoordigheid van mr. R. Smeijers, secretaris

Trefwoorden:

Activiteiten; Bewegingsvrijheid mate van gemeenschap; Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Door de aan klager opgelegde maatregelen is hij de facto in een individueel regime geplaatst. Een dergelijke beslissing is voorbehouden aan de selectiefunctionaris. Beroep van klager gegrond en tegemoetkoming €75,=.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 15, 19, 22)

Rechtsoverwegingen:

Aan de disciplinaire straf ligt een schriftelijk verslag ten grondslag, waaruit blijkt dat een personeelslid op 12 januari 2017 heeft waargenomen dat klager met een knie op een medegedetineerde zat en slaande bewegingen naar de medegedetineerde maakte. Hierop werd alarm geslagen. Diverse gedetineerden waren getuige van het incident. Ter zitting bij de beroepscommissie zijn foto's van het letsel van zowel klager als de betrokken medegedetineerde getoond. De beroepscommissie heeft waargenomen dat de medegedetineerde forse bloeduitstortingen rondom zijn oog heeft opgelopen door de vechtpartij. Klager had (enkel) een krasje bij zijn oog. In ieder geval kan worden vastgesteld dat klager disproportioneel heeft gehandeld door bovenop de medegedetineerde te zitten en met slaan door te gaan, toen personeel bij het incident kwam. Dit rechtvaardigt het opleggen van een disciplinaire straf. De landelijke sanctiekaart 2016 schrijft voor dat voor het toepassen van geweld jegens

medegedetineerden een disciplinaire straf van maximaal zeven dagen (afhankelijk van de ernst) straf- of eigen cel kan worden opgelegd. Gelet op aard en de ernst van het incident, de ernst van het letsel en klagers detentieverloop kan de opgelegde straf niet als onredelijk en onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal in zoverre dan ook ongegrond worden verklaard.

3.3. Beoordeling

Hetgeen in beroep is aangevoerd ten aanzien van onderdeel b. kan niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal derhalve in zoverre ongegrond worden verklaard.

4.3 Beoordeling

Ten aanzien van de (verlenging) van de opgelegde ordemaatregel overweegt de beroepscommissie als volgt. De directeur heeft toegelicht dat het enige tijd heeft geduurd om een objectief oordeel te kunnen vormen. Gelet op de toelichting van de directeur en de stukken in het dossier is voldoende aannemelijk gemaakt dat het enige tijd heeft geduurd de betrokkenen te horen en over en weer te confronteren met de afgelegde verklaringen. De ordemaatregel heeft dan ook niet onevenredig lang geduurd. Het beroep zal in zoverre ongegrond worden verklaard.

Ten aanzien van de opgelegde disciplinaire straf is de beroepscommissie van oordeel dat voldoende onderzoek is verricht naar het incident en op basis van het onderzoek voldoende aannemelijk is geworden dat klager betrokken is geweest bij de vechtpartij. De verklaringen lopen weliswaar uiteen, maar uiteindelijk is klager onder meer door het slachtoffer aangewezen als dader. De opgelegde straf kan niet als onredelijk en onbillijk worden aangemerkt, gelet op de ernst van het incident en de betrokkenheid bij een opeenstapeling aan incidenten in de inrichting. Het beroep zal in zoverre tevens ongegrond worden verklaard.

5.3 Beoordeling

Hetgeen in beroep is aangevoerd ten aanzien van onderdeel d., kan niet tot

een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal derhalve in zoverre ongegrond worden verklaard.

6.3 Beoordeling

Voldoende is komen vast te staan dat klager op 11 juli en 16 juli 2017 niet in de gelegenheid is gesteld telefonisch contact op te nemen met zijn advocaat. De directeur heeft dit overigens niet weersproken. Gelet op de gegeven omstandigheden, acht de beroepscommissie het begrijpelijk dat klager op die dagen contact op wenste te nemen met zijn advocaat. De directie heeft onvoldoende weersproken waarom hij hiertoe niet in de gelegenheid is gesteld. Het beroep zal dan ook gegrond worden verklaard en aan klager zal een tegemoetkoming worden toegekend van € 10,= (2 x € 5,=).

7.3 Beoordeling

Hetgeen in beroep is aangevoerd ten aanzien van de onderdelen g. en h., kan niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal derhalve in zoverre ongegrond worden verklaard.

8.3 Beoordeling

Hetgeen in beroep is aangevoerd ten aanzien van onderdeel i., kan niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal derhalve in zoverre ongegrond worden verklaard.

9.3 Beoordeling

De tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel in een inrichting vindt plaats ex artikel 19, eerste lid, van de Pbw, in algehele dan wel beperkte gemeenschap, tenzij plaatsing in een individueel regime noodzakelijk is. Ingevolge artikel 11 van de Regeling selectie plaatsing en overplaatsing van gedetineerden kunnen in het individueel regime gedetineerden worden geplaatst die op grond van hun persoonlijkheid, gedrag of andere persoonlijke omstandigheden, de aard van het door hen gepleegde delict, of de aard van het delict van het plegen waarvan zij worden verdacht een ernstig beheersrisico vormen voor zichzelf of

anderen en ten gevolge daarvan niet in staat dan wel ongeschikt zijn in een regime van algehele of beperkte gemeenschap te functioneren of te verblijven. Vaststaat dat de p.i. Ter Apel niet is aangewezen als een inrichting met een individueel regime, maar als inrichting met een beperkt gemeenschapsregime met een normaal beveiligingsniveau.

Vast is komen te staan dat klager gedurende enkele maanden is beperkt in zijn contact met medegedetineerden. De directeur heeft toegelicht waaruit het speciaal voor klager opgestelde basisprogramma bestond. De bedoelingen van dit aangepaste programma zijn begrijpelijk, gelet op de voorgeschiedenis van klager en de incidenten in de inrichting. De facto was echter sprake van een individueel programma. Dat door dit programma feitelijk gezien geen activiteiten zijn geschonden, is niet in geding. De deelname hieraan heeft echter niet plaatsgevonden in gemeenschap, maar individueel.

De beslissing dient te worden aangemerkt als een plaatsing in een individueel regime, waar immers deelname aan alle activiteiten, zij het op individuele basis, is toegestaan. In de Memorie van Toelichting, Tweede Kamervergaderjaar 1994-1995, 24263, nr. 3 pagina 42, bij de Pbw, wordt uitdrukkelijk vermeld dat de bevoegdheid om te bepalen in welke inrichtingen een individueel regime zal gelden, aan de Minister is voorbehouden. De aanwijzing tot individueel regime wordt landelijk bepaald en de uitvoering door de directeur wordt toegesneden op de (on)mogelijkheden van de individuele gedetineerde. De beslissing tot plaatsing in een individueel regime is op grond van artikel 15, derde lid, van de Pbw voorbehouden aan de selectiefunctionaris. De beslissing van de directeur mist derhalve een wettelijke grondslag. Het beroep zal gegrond worden verklaard en aan klager zal een tegemoetkoming worden toegekend van € 75,= (drie maanden x € 25,=).

10.3 Beoordeling

De beroepscommissie stelt vast dat de beklagcommissie geen beslissing heeft genomen ten aanzien van dit klachtonderdeel. Zij zal het beklag wegens proceseconomische redenen zelf afdoen.

De beroepscommissie is van oordeel dat de directeur, gelet op de naar voren gekomen omstandigheden, in redelijkheid de bestreden beslissing heeft kunnen opleggen. Het beklag zal in zoverre dan ook ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

R-44

Datum uitspraak:

19 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korhals Altes, voorzitter, mr. drs. J.P. Meesters en drs. P.J.M. van Puffelen, leden, in tegenwoordigheid van mr. R. Smeijers, secretaris

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel; Zorgplicht wijze van betrachten; Persoonlijke verzorging

Samenvatting:

Winkel In made. Onder de zorgplicht van de directeur valt tevens het onder de aandacht brengen van (structurele) problemen met betrekking tot saldolijsten, nu men voor tijdige en adequate leveringen afhankelijk is van actuele saldolijsten. Directeur heeft voldoende invulling gegeven aan die zorgplicht. Beklag alsnog ontvankelijk maar ongegrond.
(Wet- en regelgeving: Pbw art 44)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 44, vijfde lid, van de Pbw, draagt de directeur zorg voor regels over de aankoop door gedetineerden van andere gebruiksartikelen dan degene die de directeur ter beschikking stelt. Op grond van de huisregels van de p.i. Ter Apel kan een gedetineerde eenmaal per week

gebruiksartikelen aankopen tot een bedrag van € 50,=, mits voldoende saldo op de rekening-courant staat. Iedere gedetineerde krijgt iedere week een bestellijst waarop alle artikelen vermeld staan die gekocht kunnen worden. De artikelen worden eenmaal per week verstrekt en worden geleverd voor zover het saldo dit toelaat.

De beroepscommissie heeft eerder geoordeeld dat de directeur onder meer op grond van voornoemde bepaling van de Pbw ervoor zorg draagt dat leveringen vanuit de inrichtingswinkel op adequate wijze door het personeel van de winkel worden uitgevoerd (vgl. RSJ 8 augustus 2017, 17/0382/GA). Onder adequaat verstaat de beroepscommissie ook tijdig leveren. De omstandigheid dat de directeur bij schriftelijke overeenkomst de afhandeling van de aankoop door gedetineerden van gebruiksartikelen heeft uitbesteed aan de landelijke winkel, doet aan voornoemde zorgplicht niet af. Over het niet of niet goed uitvoeren van leveringen vanuit de landelijke winkel kan daarom overeenkomstig artikel 60, eerste lid, van de Pbw worden geklaagd bij de beklagrechtster (vgl. RSJ 26 maart 2018, 17/2842/GA). Onder deze zorgplicht valt tevens het onder de aandacht brengen van (structurele) problemen met betrekking tot saldolijsten, nu men voor tijdige en adequate leveringen afhankelijk is van actuele saldolijsten. Gelet hierop zal de uitspraak van de beklagrechtster worden vernietigd en zal klager alsnog ontvankelijk worden verklaard in zijn beklag.

Klager heeft aangevoerd dat er structurele problemen waren met betrekking tot de actualiteit van de winkellijsten. De directeur heeft dit erkend. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat het probleem met betrekking tot de saldolijsten bij de directeur onder de aandacht was. Na de constatering daarvan heeft de directeur meermaals contact opgenomen met In-Made om het probleem onder de aandacht te brengen. Niet kan worden vastgesteld dat de directeur onvoldoende maatregelen heeft

getroffen ten aanzien van het onder de aandacht brengen van structurele problemen met betrekking tot de saldolijsten. Derhalve kan niet worden vastgesteld dat zij onvoldoende invulling heeft gegeven aan haar zorgplicht. Het beklag wordt – gelet op het voorgaande – alsnog ongegrond verklaard.

Zaaknummer:

18/490/GA en 18/491/GA

Datum uitspraak:

12 juli 2018

Beroepscommissie:

J.W. Wabeke, voorzitter, mr. R.S.T. Rossem Broos en mr. A.T. Bol, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.G. Dekker, secretaris

Trefwoorden:

Cameratoezicht; Media; Ordemaatregel procedureel

Samenvatting:

Toezicht op telefonische contacten in redelijkheid opgelegd. Klager had geen toestemming voor contact met media en handelde onbetrouwbaar. Beroep in zoverre ongegrond. Eerste ordemaatregel met cameratoezicht voor een week kon opgelegd worden. Beroep in zoverre ongegrond. Bij verlenging van cameratoezicht moet onderbouwd worden dat er enig gevaar is voor de gezondheid van klager. Het opleggen van cameratoezicht enkel ter voorkoming van maatschappelijke onrust is onvoldoende. Tweede oplegging van cameratoezicht voor twee weken is onvoldoende onderbouwd. Beroep in zoverre gegrond.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 39 lid 4, 40, 24, 24a, 57; EVRM art. 8 lid 2)

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie merkt ten aanzien van de feiten het volgende op. Klager wilde al langere tijd zijn spijt betuigen richting zijn slachtoffers en kennelijk ging daartoe zijn voorkeur uit naar de media. De directeur liet dat eerder niet toe. Desondanks bleef klager contact zoeken met de media. Klager had

(ongeoorloofd) telefonisch contact met journalisten van een landelijk dagblad en het lukte hem om hen als bezoek te ontvangen. Zodoende werd een artikel in de Volkskrant geplaatst. Dit zorgde voor veel onrust bij de slachtoffers en hun ouders. Door de media aandacht ontstond ook maatschappelijke onrust. In daaropvolgende reacties en publicaties werd zeer negatief over klager gesproken. Naar aanleiding van dat artikel en de commotie die dat teweeg bracht kreeg klager diverse beperkende maatregelen opgelegd. De directeur perkte het contact van klager met de buitenwereld in door middel van toezicht op de post, het bezoek en de telefonie. Die maatregelen hadden ook gevolgen voor de gedetineerden op zijn afdeling. De telefooncel op de afdeling werd namelijk afgesloten. Verder kreeg klager een disciplinaire straf opgelegd. Die straf is geen onderdeel van dit beroep. Later kwam er een melding dat klager via facebook een ouder van een slachtoffer zou hebben benaderd. Naar aanleiding daarvan vonden er diverse controles plaats in klagers cel en in de cellen van medegedetineerden. Medegedetineerden lieten zich vervolgens negatief uit over klager. Op 7 november 2017 deelde de ex-partner van klager aan klager mede dat hij het contact definitief zou verbreken. De directeur maakte zich gelet op alle heisa, zoals hiervoor omschreven, zorgen om de geestelijke gesteldheid van klager en legde daarom een ordemaatregel op met cameratoezicht op basis van artikel 24a van de Pbw voor de duur van een week. Na afloop van die week kreeg klager wederom een ordemaatregel opgelegd voor de duur van twee weken, maar dan op grond van artikel 34a van de Pbw. VU-2017-001963
Op grond van artikel 40 van de Pbw kan de directeur toestemming geven voor het voeren van een gesprek tussen de gedetineerde en een vertegenwoordiger van de media, voor zover dit zich verdraagt met bepaalde belangen. Indien een gedetineerde contact wil hebben met media, dient hij daartoe een verzoek in te dienen bij de directeur. Op grond van artikel 39, vierde lid, van de Pbw kan de directeur bepaald telefonisch contact weigeren of

beëindigen indien dat noodzakelijk is in het belang van hetgeen wordt genoemd in artikel 36, vierde lid, van de Pbw, namelijk:

- a. de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting;
- b. de bescherming van de openbare orde of nationale veiligheid;
- c. de voorkoming of opsporing van strafbare feiten;
- d. de bescherming van slachtoffers van of anderszins betrokkenen bij misdrijven.

Dit kan maximaal voor de duur van 12 maanden opgelegd worden. In artikel 6 van de Regeling toelating en weigering bezoek en beperking telefooncontacten penitentiaire inrichtingen is bepaald in welke gevallen dat voor maximaal die duur kan. Een geval waarbij dat kan is de kennelijke noodzaak van maatregelen ter bescherming van de slachtoffers. De maatregel in casu werd opgelegd voor de duur van ongeveer vier maanden en ter bescherming van de slachtoffers. Vaststaat dat klager (m.b.t. het gewraakte artikel) geen verzoek heeft ingediend voor contact met de media. Hij kon weten dat daarvoor geen toestemming was. Klager heeft door zijn gedrag laten zien dat hij koste wat kost contact wil zoeken met de media, naar zijn zeggen teneinde zijn excuses te kunnen maken richting de slachtoffers en diens ouders. Hij heeft daarmee onbetrouwbaar gehandeld. Het was dan ook niet uit te sluiten dat klager zou blijven proberen om die excuses te verspreiden en dus (ongeoorloofd) contact zou blijven zoeken. Het toezicht op de telefonische contacten kon naar het oordeel van de beroepscommissie dan ook zonder meer toegepast worden. De beroepscommissie is van oordeel dat de directeur de betreffende maatregel in alle redelijkheid op kon leggen. Het beroep zal in zoverre ongegrond worden verklaard.

VU-2017-001999 en VU-2017-002000 en VU-2017-002108
Het plaatsen van een gedetineerde onder cameratoezicht vormt een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de gedetineerde, die wordt beschermd door artikel 8 van het EVRM dat onder meer voorziet in het recht op respect voor privé- en familielevens.

Op grond van artikel 8, tweede lid, van het EVRM is een dergelijke inbreuk uitsluitend toegestaan als deze bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. In de Pbw is in artikel 24a en artikel 34a geregeld dat een gedetineerde onder cameratoezicht geplaatst kan worden. Deze moet daarover eerst gehoord worden, aldus artikel 57 van de Pbw. Aan klager werd in eerste instantie een ordemaatregel opgelegd met cameraobservatie op basis van artikel 24a van de Pbw. Artikel 24a van de Pbw bepaalt dat een gedetineerde die in een afzonderingscel geplaatst is, onder cameratoezicht geplaatst kan worden na raadpleging van een gedragsdeskundige of een psychiater.

De beroepscommissie stelt vast dat de directeur een gedragsdeskundige en een psychiater heeft geraadpleegd, die adviseerden het cameratoezicht op te leggen. Op grond van artikel 23 en artikel 24 van de Pbw kan een ordemaatregel opgelegd worden voor de duur van twee weken. Deze (eerste) ordemaatregel werd opgelegd voor de duur van een week. De beroepscommissie is dan ook van oordeel dat aan klager de betreffende ordemaatregel opgelegd kon worden. Het beroep zal in zoverre ongegrond worden verklaard.

Na een week werd het cameratoezicht verlengd. Dit cameratoezicht werd opgelegd op grond van artikel 34a Pbw. Artikel 34a Pbw kan niet in het kader van een ordemaatregel opgelegd worden. Op grond van artikel 34a, eerste lid onder c, van de Pbw kan de directeur bepalen dat de gedetineerde die in een individueel regime als bedoeld in artikel 22 of in een extra beveiligde inrichting als bedoeld in artikel 13, eerste lid onder e, van de Pbw is geplaatst, dag en nacht door middel van een camera wordt geobserveerd indien dit ter bescherming van de geestelijke of lichamelijke toestand van de gedetineerde noodzakelijk is of als bij

schade aan de gezondheid van de gedetineerde grote maatschappelijke onrust zou kunnen ontstaan. Op grond van artikel 34a, derde lid, van de Pbw duurt de cameraobservatie ten hoogste twee weken. De directeur kan de cameraobservatie telkens voor ten hoogste twee weken verlengen, indien hij tot het oordeel is gekomen dat de noodzaak daartoe nog steeds bestaat. De beslissing tot verlenging wordt genomen na overleg met de aan de inrichting verbonden arts of diens vervanger, of, in het geval, bedoeld in het voormelde eerste lid onder c, na overleg met een aan de inrichting verbonden gedragsdeskundige. De beroepscommissie is van oordeel dat bij een verlenging van cameratoezicht (ongeacht of deze plaatsvindt op basis van 24a of 34a Pbw) onderbouwd moet worden dat er enig gevaar is voor de gezondheid van klager. Het opleggen van cameratoezicht enkel ter voorkoming van maatschappelijke onrust is onvoldoende. De gedragsdeskundige gaf ten tijde van het opleggen van het cameratoezicht aan dat er geen sprake (meer) was van suicidaliteit. Er is ook geen ander rapport of advies overgelegd dat aangeeft dat er sprake was van een redelijke vrees voor de gezondheid van klager. Hoewel de beroepscommissie de beweegredenen van de directeur begrijpt, gelet op de hectische omstandigheden als reactie op de ongeoorloofde contacten, is de beroepscommissie van oordeel dat de beslissing van de directeur onvoldoende onderbouwd is ten aanzien van de (tweede) oplegging van het cameratoezicht ex 34a van de Pbw. Het beroep zal in zoverre gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig om een tegemoetkoming toe te kennen.

Zaaknummer:
17/3332/GA

Datum uitspraak:
26 juni 2018

Beroepscommissie:
mr. M. Soffers, voorzitter,

ing. M.J. Mulders en drs. M.J. Selnick Marzullo, leden, in tegenwoordigheid van mr. A. de Groot, secretaris

Trefwoorden:

Beroep na beklag; DBT

Samenvatting:

Uit degradatiebesluit en selectiebeslissing blijken structurele rode gedrag is in dit geval voldoende voor degradatie naar het basisprogramma, ondanks dat i.h.k.v. belangenafweging voor het groene gedrag slechts is verwezen naar het D&R-plan dat niet in het dossier zit. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art.1d)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 1d van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: de regeling) besluit de directeur over promotie en degradatie van een gedetineerde. In de nota van toelichting bij de wijziging van de regeling die heeft geleid tot de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden (Stcrt 20 februari 2014, nr 4617) komt naar voren dat het beleidskader Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT) erop is gericht gedetineerden te stimuleren eigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun detentie. Van een gedetineerde wordt een eigen inzet verwacht voor diens terugkeer in de samenleving. Dit krijgt vorm in het systeem van promoveren en degraderen. Bestendig positief gedrag kan leiden tot promotie met als gevolg deelname aan meer en andere activiteiten en vrijheden. Ontbreekt dit gedrag dan kan de directeur besluiten tot degradatie met als gevolg minder activiteiten en vrijheden. In de bijlagen bij de regeling zijn voorbeelden gegeven van gedrag dat als goed gedrag (groen gedrag), dit kan beter-gedrag (oranje gedrag) en ongewenst gedrag (rood gedrag) wordt aangemerkt. Op grond van artikel 1d, derde lid, van de regeling kan de directeur besluiten tot degradatie indien de gedetineerde, die is gepromoveerd, op een van de onderdelen van goed

gedrag verzaakt. Volgens de nota van toelichting bij de regeling leidt ongewenst en dus rood gedrag in beginsel tot degradatie.

Voorafgaande aan een beslissing over degradatie dient de directeur een belangenafweging te maken. Bij die belangenafweging dient de directeur het "oranje-gedrag" dan wel het "rode gedrag" van de gedetineerde af te zetten tegen het structurele gedrag, waaronder al het "groene gedrag", van de gedetineerde. Uit die belangenafweging dient duidelijk te blijken waarom het "oranje gedrag" dan wel "rode gedrag" van de gedetineerde, bezien in het licht van het uitgangspunt van het DBT dat gedetineerden zelf verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun re-integratie, dient te leiden tot degradatie.

Uit het voorliggende degradatiebesluit, alsmede uit de selectiebeslissing van de selectiefunctionaris, blijkt het navolgende. De werkrelatie tussen klager en het personeel is, na een interne overplaatsing, wederom ernstig verstoord. Er hebben meerdere gesprekken plaatsgehad met klager over zijn gedrag. Deze gesprekken hebben evenwel niet geleid tot de gewenste gedragsverandering bij klager. Het personeel voelt zich gekleineerd, geschoffeerd en geïntimideerd door klager. Klager zegt tegen het personeel dat zij niet capabel zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden en spreekt de medewerkers aan met "klootzak". Klager neemt een intimiderende houding aan door zichzelf op te blazen en met stem verheffing te spreken als klager het niet eens is met hoe de zaken verlopen op de afdeling. Daarnaast houdt klager weinig tot geen rekening met zijn medegedetineerden. Het gedrag van klager heeft een ernstige negatieve invloed op de algehele bedrijfsvoering.

In het besluit tot terugplaatsing naar het basisprogramma wordt voor het positieve gedrag verwezen naar het D&R-plan. Dit plan zit evenwel niet in het dossier en de beroepscommissie heeft hier dus geen acht op kunnen slaan. Niettemin is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur op basis van het structurele "rode" gedrag, dat op zichzelf reeds afdoende is voor degradatie, in

redelijkheid heeft kunnen beslissen klager te degraderen naar het basisprogramma. De beslissing om klager te degraderen naar het basisprogramma kan dan ook niet als onredelijk en onbillijk worden aangemerkt. Het beroep is derhalve ongegrond.

Zaaknummer:

17/3518/GA

Datum uitspraak:

21 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. M. Soffers, voorzitter,
ing. M.J. Mulders en drs. M.J. Selnick
Marzullo, leden, in tegenwoordigheid van
mr. A. de Groot, secretaris

Trefwoorden:

Urinecontrole; Tegemoetkoming
financieel

Samenvatting:

De directeur heeft klager geplaatst in een gesloten inrichting in afwachting van een schriftelijke beslissing van de selectiefunctionaris. Klager had t.t.v. van zijn penitentiair programma positief gescoord tijdens een urinecontrole. De mogelijkheid tot insluiten tijdens een penitentiair programma kent geen wettelijke basis en de directeur was dan ook niet daartoe bevoegd. Voorts is de urinecontrole niet conform de Regeling urinecontrole penitentiaire inrichting verlopen. Dat de urinecontrole is uitgevoerd door Exodus, doet hieraan geen afbreuk. Het beroep gegrond en aan klager wordt een financiële tegemoetkoming toegekend van € 105,=.

(Wet- en regelgeving: Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingenart. 3 lid 5 en 7, art. 9 lid 2 en 3; Pbw art. 24)

Rechtsoverwegingen:

Met betrekking tot het beklag onder a. overweegt de beroepscommissie als volgt.

Formeel gebrek

Blijkens de mededeling van de directeur aan klager, is op 31 juli 2017 besloten klager te plaatsen in een gesloten inrichting, in afwachting van de schriftelijke beslissing van de selectiefunctionaris. De directeur heeft op basis van artikel 9, derde lid (de beroepscommissie begrijpt: tweede lid) hiertoe besloten. De reden dat klager is ingesloten in afwachting van een schriftelijke beslissing van de selectiefunctionaris is gelegen in het feit dat klager positief heeft gescoord tijdens een urinecontrole. De directeur heeft de selectiefunctionaris verzocht klager over te plaatsen.

In artikel 9, tweede lid van de Penitentiaire maatregel (Pm) staat limitatief opgesomd welke mogelijkheden de directeur heeft indien klager één of meerdere voorwaarden van het penitentiair programma overtreedt. In deze opsomming is niet opgenomen dat klager kan worden geplaatst in een gesloten inrichting, teneinde de schriftelijke beslissing van de selectiefunctionaris af te wachten. Ingeval de directeur de schriftelijke beslissing wilde afwachten van de selectiefunctionaris, had hij de bevoegdheid om een ordemaatregel op leggen, als bedoeld in artikel 24 Pbw. Het beroep is, op formele gronden, in zoverre gegrond.

Inhoudelijk oordeel

Gelet op het dossier en het verhandelde ter zitting stelt de beroepscommissie de navolgende feiten en omstandigheden vast. Klager verbleef tijdens de afname van de urinecontrole in een penitentiair programma. Exodus heeft bij klager een urinecontrole uitgevoerd. Bij navraag door de raadvrouw, heeft de reclasseringsmedewerker medegedeeld dat de Regeling urinecontrole penitentiaire inrichting (Regeling) niet van overeenkomstige toepassing is, nu Exodus geen penitentiaire inrichting is. Voorts is gebleken dat er stickers van tevoren zijn opgeplakt en dat aan klager is gevraagd om de stickers goed te controleren of zijn gegevens erop staan. Daarnaast is het formulier niet door klager ondertekend.

Gelet op het voorgaande overweegt de beroepscommissie als volgt.

Ingevolge artikel 9, tweede lid van de Regeling is de regeling van overeenkomstige toepassing op urinecontroles die gedurende de deelname aan een penitentiair programma worden uitgevoerd. Of de uitvoerende instantie, in dit geval Exodus, al dan niet een penitentiaire inrichting is, doet hieraan geen afbreuk. Exodus heeft aldus de Regeling in acht moeten nemen tijdens het uitvoeren van de urinecontrole.

In artikel 3, vijfde lid en zevende lid, van de Regeling is onder meer bepaald dat de gedetineerde onder toezicht van een ambtenaar of medewerker de urine verdeelt over twee aan hem verstrekte buizen. De gedetineerde sluit de buizen af en de gedetineerde plakt vervolgens stickers met een uniek registratienummer of unieke code op de twee buizen. Zowel de gedetineerde als het personeelslid plaatst een handtekening op het aanvraagformulier ter bevestiging dat de procedure correct is verlopen.

De beroepscommissie acht uit de stukken en het verhandelde ter zitting aannemelijk geworden dat niet is voldaan aan het bepaalde in artikel 3, vijfde en zevende lid, van de Regeling. Klager heeft immers niet de mogelijkheid gehad om de buizen met daarin zijn urine af sluiten en vervolgens met stickers een uniek registratienummer of unieke code te plakken op de twee buizen. Daarnaast heeft klager evenmin de mogelijkheid gehad om een handtekening te plaatsen op het aanvraagformulier ter bevestiging dat de procedure correct is verlopen.

De beroepscommissie zal het beroep gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen en het beroep alsnog gegrond verklaren. Aan klager zal voorts een financiële tegemoetkoming worden toegekend, ter hoogte van € 105,=.

Met betrekking tot het beklag onder b. overweegt de beroepscommissie als volgt.

Hetgeen in beroep is aangevoerd kan naar het oordeel van de beroepscommissie niet tot een andere beslissing leiden dan die van de beklagcommissie. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/3985/GA

Datum uitspraak:

18 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, mr. A.T. Bol en mr. drs. J.P. Meesters, leden, in tegenwoordigheid van mr. A. de Groot, secretaris

Trefwoorden:

DBT; Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Het gelijktijdig aantreffen van verschillende soorten contrabande op klagers cel wordt beschouwd als één strafwaardig feit. Geen deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging van gedrag teneinde te voorkomen dat op incidenteel gedrag wordt beoordeeld.

Beroep gegrond, tegemoetkoming € 30,=.

(Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 1d)

Rechtsoverwegingen:

Algemene overweging

Op grond van artikel 1d van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: de regeling) besluit de directeur over promotie en degradatie van een gedetineerde. Uit de nota van toelichting bij de wijziging van de regeling die heeft geleid tot de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden (Stcrt 20 februari 2014, nr 4617), komt naar voren dat het beleidskader Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT) erop is gericht gedetineerden te stimuleren eigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun detentie. Van een gedetineerde wordt een eigen inzet verwacht voor zijn terugkeer in de samenleving. Dit krijgt vorm in het systeem van promoveren en degraderen. Bestendig positief gedrag kan leiden tot promotie met als gevolg deelname aan meer en andere activiteiten en vrijheden. Ontbreekt dit

gedrag, dan kan de directeur besluiten tot degradatie met als gevolg minder activiteiten en vrijheden. In de bijlagen bij de regeling zijn voorbeelden gegeven van gedrag dat als goed gedrag (groen gedrag), dit-kan-beter-gedrag (oranje gedrag) en ongewenst gedrag (rood gedrag) wordt aangemerkt. Op grond van artikel 1d, derde lid, van de regeling kan de directeur besluiten tot degradatie, indien de gedetineerde die is gepromoveerd, op een van de onderdelen van goed gedrag verzaakt. Volgens de nota van toelichting bij de regeling leidt ongewenst en dus rood gedrag in beginsel tot degradatie.

De directeur dient hierbij een afweging te maken. Immers, de grondslag voor degradatie vormt niet de verstoring van de orde en veiligheid in de inrichting of de ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming zonder meer, zoals dat wel het geval is bij de disciplinaire straf en de ordemaatregel, maar de (mate van) verantwoordelijkheid die de gedetineerde toont voor zijn eigen re-integratie. Niet elk ongewenst gedrag hoeft tevens in te houden dat klager niet meewerkt aan zijn re-integratie.

Teneinde te voorkomen dat een gedetineerde op een incidentele gedraging wordt beoordeeld, dient de directeur naast het ongewenste gedrag het structurele gedrag van de betrokken gedetineerde mee te wegen. Daarin moeten alle onderdelen van goed gedrag worden meegenomen.

Inhoudelijke overweging

Aan de beslissing tot degradatie legt de directeur de aan klager opgelegde disciplinaire straf vanwege het aantreffen van verschillende contrabande tijdens een bijzondere celcontrole ten grondslag. De beroepscommissie beschouwt het gelijktijdig aantreffen van verschillende soorten contrabande op klagers cel als één strafwaardig feit, nu de aangetroffen contrabande een zodanig sterke samenhang vertoont dat er geen verschil is in tijd, plaats, verwijt en te beschermen rechtsgoed. Een enkel strafwaardig feit kan in beginsel geen zelfstandige grond voor degradatie zijn.

Voorts bevat de degradatiebeslissing geen deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging waarbij het oranje dan wel rode gedrag van klager is afgezet tegen het (veelvoorkomende) groene gedrag van klager, teneinde te voorkomen dat op een incidentele gedraging wordt beoordeeld. Een nadere afweging zoals hiervoor bedoeld wordt niet gemaakt. De beslissing tot degradatie is dan ook onvoldoende onderbouwd. Het beroep van klager zal derhalve gegrond worden verklaard en de beroepscommissie zal aan klager een financiële tegemoetkoming van € 30,= toekennen.

Zaaknummer:
RSJ 17/4125/GA

Datum uitspraak:
11 juni 2018

Beroepscommissie:
mr. C.M. van der Bas, voorzitter, J.G.A. van den Brand en J. Schagen MA, leden, in tegenwoordigheid van mr. R. Smeijers, secretaris

Trefwoorden:
Algemeen verlof

Samenvatting:
Directeur niet bevoegd het door de selectiefunctionaris, namens de minister, verleende algemeen verlof in te trekken. Directeur had minister / selectiefunctionaris moeten informeren over gewijzigde omstandigheden, Beroep gegrond, geen tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Rtv art. 18)

Rechtsoverwegingen:
Ingevolge artikel 18 van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting kan de directeur een reeds verleend algemeen verlof of het daarvan resterende gedeelte in verband met gewijzigde omstandigheden intrekken, naar een ander tijdstip verplaatsen of er nadere voorwaarden aan stellen. Indien de beslissing is genomen door de minister stelt de directeur hem onverwijld van de gewijzigde omstandigheden in kennis. Uit de toelichting op dit artikel (nr.

733726/98/DJI) blijkt dat in gevallen dat de minister beslist heeft over de verlofaanvraag, die directeur hem in kennis stelt van de gewijzigde omstandigheden en de minister vervolgens beslist of het verlof wordt verleend gezien die gewijzigde omstandigheden.

Vaststaat dat het verlof is verleend door de selectiefunctionaris, namens de minister, en de beslissing tot intrekking van het verlof door de directeur is genomen na instemming van de selectiefunctionaris. De beroepscommissie overweegt dat de directeur de minister, of namens hem de selectiefunctionaris, had moeten informeren over de gewijzigde omstandigheden en de minister bevoegd was het verlof al dan niet in te trekken. Nu niet de minister, of namens hem de selectiefunctionaris, maar de directeur het verleende verlof heeft ingetrokken, is de beroepscommissie van oordeel dat het bestreden besluit onbevoegd is genomen. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie zal worden vernietigd. De beroepscommissie ziet geen aanleiding tot het toekennen van een tegemoetkoming, nu de beslissing tot intrekking, op grond van de omstandigheden van het geval, in redelijkheid kon worden genomen.

Zaaknummer:
18/0239/GA

Datum uitspraak:
25 mei 2018

Beroepscommissie:
mr. J.W. Wabeke, voorzitter, mr. drs. J.P. Meesters en J. Schagen MA, leden, in tegenwoordigheid van mr. S. Jousma, secretaris

Trefwoorden:
a-dwangbehandeling

Samenvatting:
Beroepscommissie gaat uit van door psychiaters vastgestelde stoornis. Niet noodzakelijk dat eerste en tweede psychiater in dezelfde bewoordingen en

terminologie spreken, maar belangrijk is dat zij vanuit hun deskundigheid goede gronden zien voor toepassing van a-dwangbehandeling. Beslissing niet onredelijk of onbillijk. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw artikel 46d onder a, 46e)

Rechtsoverwegingen:

Vanwege het ingrijpende karakter van de dwangbehandeling is in artikel 46e, tweede lid, van de Pbw bepaald dat de directeur, ten behoeve van zijn beslissing tot toepassing van dwangbehandeling, dient te overleggen een verklaring van de behandelend psychiater alsmede een verklaring van een psychiater die de gedetineerde met het oog daarop kort tevoren heeft onderzocht maar niet bij diens behandeling betrokken was. Uit deze verklaringen dient te blijken dat de gedetineerde op wie de verklaring betrekking heeft, is gestoord in zijn geestvermogens en dat een geval als bedoeld in artikel 46d, onder a, van de Pbw, zich voordoet.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat, alvorens de beslissing tot a-dwangbehandeling ten aanzien van klager is genomen, de directeur advies heeft ingewonnen bij E. van Lier, behandelend psychiater en bij R. Kramer, psychiater voor de second opinion.

De behandelend psychiater geeft aan dat bij klager sprake is van een psychotisch toestandsbeeld, zich met name uitend in paranoia, grootheidsideeën en wanen. Klager toonde zich op de afdeling toenemend geagiteerd ingegeven door paranoia jegens personeel wat inmiddels ook onderdeel uitmaakt van zijn waansysteem. In gesprek met de behandelend psychiater hieromtrent toonde klager zich dreigend jegens een collega. Tevens gaf klager aan dat hij in hongerstaking was en in dorststaking zou gaan om gerechtigheid voor zichzelf te regelen. Momenteel toont hij zich met name dreigend naar afdelingspersoneel. Hij volgt instructies niet op en is om die reden al meerdere malen fysiek naar zijn cel begeleid. Als hij begrensd wordt in zijn uitspraken waarin hij op geagiteerde wijze zijn onvrede over zijn zaak uit, toont hij zich dreigend jegens personeel.

Deze maatregel is erop gericht agressie jegens derden te voorkomen. Gelet op de aard van de aan het gevaar ten grondslag liggende stoornis zijn er geen alternatieven voor de noodzakelijke behandeling met een antipsychoticum. Separatie is geen adequaat alternatief en klager weigert inname van een antipsychoticum.

De tweede psychiater concludeert dat sprake is van een chronische stoornis gekenmerkt door paranoïde wanen. Hoewel klager op dat moment rustig en vriendelijk in het contact is, zijn er toch duidelijke aanwijzingen dat het risico groot geacht kan worden dat de waan zich opnieuw kan uitbreiden naar de begeleiding in de p.i. Eerder blijkt rond kerst 2017, dus vrij recent, zich hebben voorgedaan dat klager een personeelslid ernstig heeft bedreigd. Het gevaar bestaat eruit dat klager het gevoel kan hebben vanuit de paranoïde waanvorming dat men hem opnieuw zou willen 'liquideren'. Het vanuit de paranoïdie te beschouwen gevaar kan zich uiteindelijk zowel intern als ook extern voordoen. De mate van de ernst en manier van uiting van het gevaar kan afhankelijk zijn van bijkomende factoren zoals ervaren stress of spanning en setting. Door middel van het inzetten van een a-procedure en dus medicamenteuze behandeling kunnen de klachten zoals de intensiteit van de waanvorming worden verminderd. De beroepscommissie gaat uit van de door de psychiaters vastgestelde stoornis. Voldoende aannemelijk is dat klager vanuit die stoornis gevaar als bedoeld in artikel 46a, tweede lid, van de Pbw veroorzaakt en dat, zonder een geneeskundige behandeling, het gevaar dat de stoornis van zijn geestvermogens klager doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen.

Namens klager is aangevoerd dat gezien de verschillen in formuleringen tussen het advies van de psychiater van 9 januari 2018 en de second opinion van 17 januari 2018, de gevaarzetting onvoldoende is gemotiveerd en onderbouwd. De beroepscommissie overweegt ten aanzien van dat standpunt dat het niet noodzakelijk is dat de eerste en tweede psychiater in

dezelfde bewoordingen en terminologie spreken, maar dat zij vanuit hun deskundigheid goede gronden zien voor toepassing van een a-dwangbehandeling. Voor de beroepscommissie is voldoende aannemelijk geworden dat de gekozen dwangbehandeling voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De bestreden beslissing kan dan ook bij afweging van alle in aanmerking komende belangen niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt.

Zaaknummer:

17/2325/GA

Datum uitspraak:

17 mei 2018

Beroepscommissie:

mr. J.A.M. de Wit, voorzitter, mr. A.G. Coumans en drs. J.E. Wouda, leden, in tegenwoordigheid van mr. L.E.M. Meekenkamp, secretaris

Trefwoorden:

Urinecontrole; DBT; Disciplinaire straffen aanleiding Urinecontrole; DBT; Disciplinaire straffen aanleiding Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Reden voor urinecontrole is klager niet voorafgaand aan afname urine medegedeeld. Niet duidelijk geworden hoe het is gegaan met stickeren en weigering te tekenen voor afname urine door klager. Beroep gegrond. In p.i. Arnhem loopt een pilot met plusplusprogramma. Aan beslissing terugplaatsing naar regulier plusprogramma dienen dezelfde eisen te worden gesteld als aan beslissing terugplaatsing van plusprogramma naar basisprogramma. Beroep gegrond en tegemoetkoming. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 30, 51; Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingen art. 3, 8)

Rechtsoverwegingen:

Ten aanzien van het beklag onder a:

Uit artikel 3, tweede en zevende lid, van de Regeling urinecontrole penitentiaire inrichtingen (hierna: de Regeling) volgt dat alvorens urine wordt afgenomen de reden van de urinecontrole aan de gedetineerde wordt meegedeeld. Zowel de gedetineerde als het personeelslid plaatst een handtekening op het aanvraagformulier ter bevestiging dat de procedure correct is verlopen. De toelichting bij artikel 3 van de Regeling geeft aan dat de in dit artikel omschreven procedure instructie en waarborgnormen geeft voor een zorgvuldige afname van urine teneinde vergissingen zoveel mogelijk uit te sluiten en dat het tot de verantwoordelijkheid van de ambtenaar of medewerker die toezicht houdt bij de afname behoort om te controleren of het formulier volledig en goed is ingevuld. Klager heeft aangegeven dat hem de reden voor afname van de urinecontrole niet is meegedeeld. In de verslaglegging staat omschreven dat er een urinecontrole klaarlag voor klager zonder reden van afname. Pas nadat klager urine had afgestaan en hij weigerde te tekenen, is aan klager de reden van afname verteld. Dit is echter niet aan klager voorafgaand aan de afname van urine meegedeeld en derhalve niet conform het bepaalde in artikel 3, tweede lid, van de Regeling. Voorts is in artikel 3, vijfde lid en zevende lid, van de Regeling onder meer bepaald dat de gedetineerde onder toezicht van een ambtenaar of medewerker de urine verdeelt over twee aan hem verstrekte buizen. De gedetineerde sluit de buizen af en de gedetineerde plakt vervolgens stickers met een uniek registratienummer of unieke code op de twee buizen. Zowel de gedetineerde als het personeelslid plaatst een handtekening op het aanvraagformulier ter bevestiging dat de procedure correct is verlopen. Door klager is gesteld dat hij niet wilde tekenen, omdat de stickers al op de buizen waren geplakt door de medewerker. In de verslaglegging van de urinecontrole, zo staat in de melding van 26 april 2017, staat omschreven dat er bij het vullen en stickeren geen problemen waren, maar dat klager

vervolgens weigerde te tekenen voor afname.

De directeur heeft ter zitting tegenover de beklagcommissie verklaard, zoals volgt uit de uitspraak van de beklagcommissie, dat klager de urinecontrole heeft willen frustreren en dat klager zelf de stickers er niet op wilde plakken en dat het daarom door de p.i.w.-er is gedaan.

De beroepscommissie is van oordeel dat het, gelet op het voorgaande, niet duidelijk is geworden hoe het is gegaan met het stickeren en het niet willen tekenen voor afname door klager. De beroepscommissie acht, gelet op de stukken en het behandelde ter zitting, niet voldoende aannemelijk geworden dat derhalve is voldaan aan het bepaalde in artikel 3, vijfde en zevende lid, van de Regeling. De beroepscommissie verklaart daarom het beroep onder a gegrond.

Ten aanzien van het beklag onder b:

In de p.i. Arnhem vindt een pilot plaats met een plusplusprogramma voor gedetineerden die op alle gebieden van het toetsingskader DBT (dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat) zeer goed scoren en zich voorbeeldig gedragen. Het plusplusprogramma is een plusprogramma met extra activiteiten voor deze gedetineerden, zoals bijvoorbeeld extra recreatie en baantjes met voorrechten. Tijdens hun verblijf in het plusplusprogramma dienen deze gedetineerden van onbesproken gedrag te blijven.

In de huisregels, pagina 11, van de p.i. Arnhem is over het plusplusprogramma het navolgende opgenomen:

PI Arnhem kent een eigen differentiatie; het plusplusprogramma. Op die afdeling verblijven gedetineerden die hele dagen werken in de bijzondere baantjes of op de werkzaal. Voor toelating dient de gedetineerde geen disciplinaire straffen of rapporten te hebben gehad. Deze afdeling kent extra interne vrijheden en verantwoordelijkheden aan gedetineerden toe.

Klager is van het plusplusprogramma teruggeplaatst in het reguliere plusprogramma in verband met een hem opgelegde disciplinaire straf. Aan de beslissing tot terugplaatsing ligt geen gemotiveerde schriftelijke beslissing van de directeur ten grondslag.

De vraag die thans voorligt is of terugplaatsing van het plusplusprogramma naar het reguliere plusprogramma kan geschieden, zonder dat wordt voldaan aan de eisen die gesteld moeten worden aan terugplaatsing van het plusprogramma naar het basisprogramma. Naar het oordeel van de beroepscommissie dient die vraag ontkennend te worden beantwoord.

De beroepscommissie begrijpt dat voor promotie naar het plusplusprogramma hogere eisen worden gesteld aan gedetineerden, dan bij promotie van het basisprogramma naar het reguliere plusprogramma. Eenmaal geplaatst in het plusplusprogramma is, naar het oordeel van de beroepscommissie, bij terugplaatsing in het reguliere plusprogramma, dan ook van belang dat gedetineerden inzicht krijgen in de mate waarin zij zijn tekortgeschoten om verblijf in het plusplusprogramma voort te kunnen zetten en op welke wijze zij zich dienen in te spannen om wederom voor plaatsing in aanmerking te komen. Dit inzicht kan verschaft worden door een schriftelijke, gemotiveerde beslissing van de directeur, waarin, zoals bij degradatie van het plusprogramma naar het basisprogramma, het groene en rode gedrag tegen elkaar worden afgewogen. Nu de terugplaatsing van klager niet door een schriftelijke, gemotiveerde beslissing van de directeur wordt ondersteund, zal het beklag gegrond worden verklaard. Aan klager zal een tegemoetkoming worden toegekend. Ten aanzien van het beklag onder c en d:

Op grond van artikel 8 van de Regeling kan na vastgesteld gebruik van gedragsbeïnvloedende middelen aan de gedetineerde een disciplinaire straf worden opgelegd. Nu de beroepscommissie echter heeft geoordeeld dat bij de afname van de urinecontrole niet is voldaan aan het bepaalde in artikel 3, tweede, vijfde en zevende lid, van de Regeling, kon de directeur niet in redelijkheid overgaan tot het opleggen van de disciplinaire straf. Het beroep zal derhalve op dit onderdeel gegrond worden verklaard. Nu klager als gevolg van de opgelegde disciplinaire straf, die achteraf bezien

niet had mogen worden opgelegd, niet naar de werkzaal kon gaan en op wachtgeld is gezet, is ook het beroep op dit onderdeel gegrond. De beroepscommissie acht termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming. Zij zal deze ten aanzien van het beroep onder d bepalen op € 22,50. Ten aanzien van het beroep onder c kent de beroepscommissie aan klager een tegemoetkoming toe ter hoogte van het gemiste arbeidsloon van één dag.

Zaaknummer:
17/2582/GA

Datum uitspraak:
13 maart 2018

Beroepscommissie:
mr. M.M. van der Nat, voorzitter, J.G.A. van den Brand en ing. M.J. Mulders, leden, in tegenwoordigheid van Y.L.F. Schuren, secretaris

Trefwoorden:
Ontvankelijkheid materieel

Samenvatting:
Klacht over telmomenten van gedetineerden in ochtend en avond. Ziet op een voor alle in inrichting verblijvende gedetineerden geldende algemene regel. Niet in strijd met hogere wet- of regelgeving, zodat hiertegen geen beklag openstaat. Beroep van klager ongegrond.
(Wet- en regelgeving: Pbw art. 2, 60)

Rechtsoverwegingen:
Het beklag ziet op een voor alle in de inrichting verblijvende gedetineerden geldende algemene regel. Tegen een algemene regel staat geen beklag open, tenzij die regel in strijd is met hogere wet- of regelgeving. De beroepscommissie heeft beoordeeld of deze algemene regel strijdt met de door de raadvrouw genoemde bepalingen. In artikel 2, vierde lid, van de Pbw is bepaald dat personen ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging plaatsvindt van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel aan geen andere beperkingen

worden onderworpen dan die welke voor het doel van de vrijheidsbeneming of in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting noodzakelijk zijn. Binnen een penitentiaire inrichting is het om voor de hand liggende redenen noodzakelijk met regelmaat te controleren of alle personen die in de inrichting aanwezig worden geacht, daar nog in levende lijve zijn. Het viermaal per dag tellen van alle gedetineerden en daarmee ook het tellen in de ochtend en avond op de in de inrichting geldende tijdstippen met het daarbij benodigde geven van een teken van leven, vormt een geoorloofde beperking en strijdt niet met het bepaalde in artikel 2, vierde lid, van de Pbw.

De raadvrouw heeft gesteld dat het in de p.i. gehanteerde telbeleid strijdt met het bepaalde in artikel 12, eerste lid, van het IVESCR. Deze bepaling houdt in dat de Staten die partij zijn bij dit verdrag het recht erkennen van een ieder op een zo goed mogelijke lichamelijke en geestelijke gezondheid. Volgens vaste jurisprudentie bevat artikel 12 van het IVESCR, gelet op de formulering, geen normen die door de rechter rechtstreeks als toetsingsmaatstaf toepasbaar zijn, aangezien deze bepaling niet voldoende concreet is voor zodanige toepassing en derhalve nadere uitwerking in nationale wet- en regelgeving behoeft. Voor het door de raadvrouw genoemde artikel 22 van de Grondwet geldt hetzelfde. In dit artikel is bepaald dat de overheid maatregelen treft ter bevordering van de volksgezondheid. Reeds vanwege de formulering van deze bepaling, biedt deze geen rechtstreeks toepasbare toetsingsmaatstaf. De beroepscommissie concludeert dat de algemene regel met betrekking tot het tellen van gedetineerden – ook overigens – niet strijdt met hogere wet- of regelgeving, met als gevolg dat hiertegen geen beklag openstaat.

Zaaknummer:

17/2979/GA

Datum uitspraak:

30 juli 2017

Beroepscommissie:

mr. M.M. van der Nat, voorzitter, J.G.A. van den Brand en J. Schagen, leden, in tegenwoordigheid van mr. S. Jousma, secretaris

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling;
Ontvankelijkheid formeel

Samenvatting:

In het verleden heeft beroepscommissie verschillend geoordeeld over situatie dat iemand beklag indient over medisch handelen zonder dat voorafgaand aan beroep de Medisch Adviseur schriftelijk om bemiddeling is verzocht. De beroepscommissie biedt in deze uitspraak duidelijkheid. Beklagcommissie dient zich in dit soort gevallen onbevoegd te verklaren om van beklag kennis te nemen. Vernietiging van uitspraak beklagrecht die klager niet-ontvankelijk in klacht heeft verklaard en doorsturen van stukken naar Hoofd medische dienst van de p.i. ivm voorbereiding.

(Wet- en regelgeving: Pbw art. 60; Pm art. 28, 29)

Rechtsoverwegingen:

«RArtikel 28 van de Penitentiaire maatregel (verder: Pm) voorziet in het beroep tegen medisch handelen van de inrichtingsarts en andere hulpverleners die door de inrichtingsarts bij de zorg aan gedetineerden zijn betrokken. De beroepscommissie verstaat onder andere hulpverleners onder anderen de tandarts. Artikel 29 en 30 geven de te volgen procedure aan.

In het verleden heeft de beroepscommissie verschillend geoordeeld over de situatie dat iemand op grond van de Pbw beklag indient bij de beklagcommissie over medisch handelen, zonder dat klager voorafgaande aan het beroepschrift de Medisch Adviseur bij het Ministerie van Justitie schriftelijk heeft verzocht te

bemiddelen, zoals voorgeschreven in artikel 29, eerste lid, van de Pm.

In RSJ 23 juni 2015 (15/575/GA) bijvoorbeeld heeft de beroepscommissie overwogen dat sprake is van een beslissing die is voorbehouden aan de inrichtingsarts. Tegen een dergelijke beslissing staat geen beklag open en de beroepscommissie oordeelde dat de beklagcommissie zich op goede gronden onbevoegd heeft verklaard om op deze klacht te beslissen.

In RSJ 3 september 2015 (15/562/GA) daarentegen heeft de beroepscommissie overwogen dat geen sprake is van een beslissing van de directeur als bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de Pbw waartegen beklag openstaat en geoordeeld dat de beklagcommissie klager derhalve terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn beklag. De beroepscommissie onderkent dat sprake is van divergerende jurisprudentie en biedt in deze uitspraak duidelijkheid.

De beroepscommissie is van oordeel dat de beklagcommissie zich in dit soort gevallen onbevoegd moet verklaren om van het beklag kennis te nemen. Nu de beklagrecht zich in deze zaak ten onrechte (impliciet) bevoegd heeft verklaard van het beklag kennis te nemen en klager daarin vervolgens niet-ontvankelijk heeft verklaard, zal de uitspraak van de beklagrecht worden vernietigd.

echtsoverwegingen»

Zaaknummer:

R-344

Datum uitspraak:

31 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. J.W. Wabeke, voorzitter, J.G.A. van den Brand en J. Schagen MA, leden, in tegenwoordigheid van P. de Vries, secretaris

Trefwoorden:

Penitentiair programma

Samenvatting:

Beslissing tot afwijzing deelname p.p. gegrond, nu in dit specifieke geval nader onderzocht dient te worden of deelname aan p.p. op een andere wijze mogelijk is voor verzoeker. Beroep gegrond + opdracht nieuwe beslissing binnen 4 weken.
(Wet- en regelgeving: Pbw art. 18)

Rechtsoverwegingen:

- 4.1. In artikel 4 van de Pbw en de artikelen 7 en 9 van de Penitentiare maatregel (Pm) zijn de voorwaarden opgenomen waaraan het penitentiair programma en de gedetineerde moeten voldoen.
- 4.2. Klagers verzoek tot deelname aan een p.p. is afgewezen bij gebrek aan een (verblijfsplaats met een) zinvolle dagbesteding. Klager is een 77-jarige man. Het staat daarom buiten discussie dat hij niet hoeft te werken ter invulling van zijn p.p. Uit het dossier blijkt dat daardoor meerdere organisaties geen plek voor hem hebben.
- 4.3. Het is mede aan de gedetineerde zelf om een zinvolle dagbesteding te organiseren voor tijdens zijn deelname aan het p.p. De beroepscommissie begrijpt, gelet op het voorgaande, dat dit in klagers geval echter erg ingewikkeld is. De selectiefunctionaris heeft zelf immers ook tevergeefs gezocht naar een geschikte organisatie.
- 4.4. Namens klager is in beroep "een beschermde woonvorm of andere instelling" gesuggereerd ter invulling van zijn p.p. De selectiefunctionaris stelt dat dit niet afdoet aan de redelijkheid van de bestreden beslissing. De beroepscommissie overweegt dat het zwaartepunt van de voorbereiding voor een p.p. alsmede de verantwoordelijkheid daarvoor bij de directeur ligt en dat die suggestie en de mogelijkheid daarvoor kennelijk nog niet is onderzocht. In deze specifieke situatie is het aangewezen dat hiernaar alsnog onderzoek wordt gedaan. Om die reden zal de beroepscommissie overgaan tot gegrondverklaring van het beroep en zal zij de bestreden beslissing vernietigen. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van vier

weken na ontvangst daarvan. Voor een tegemoetkoming bestaat geen aanleiding.

Zaaknummer:

R-94

Datum uitspraak:

10 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, mr. A.T. Bol en J.G.A. van den Brand, leden, in tegenwoordigheid van P. de Vries

Thema:

Plaatsing, overplaatsing of beëindiging deelname penitentiair programma

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing VRIS

Samenvatting:

Plaatsing VRIS-gedetineerde p.i. Ter Apel. In eerste aanleg veroordeeld tot forse gevangenisstraf. Klager ontkent delict. Hoger beroep en advocaat in Den Haag. Klager heeft dus groot belang bij plaatsing dichterbij Hof en advocaat en belang plaatsing Ter Apel is gelet op strafresistant relatief gering. Beroep gegrond en opdracht tot nemen nieuwe beslissing binnen twee weken.
(Wet- en regelgeving: Pbw art. 17)

Rechtsoverwegingen

- 4.1. De p.i. Ter Apel is, onder meer, een inrichting voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen, als bedoeld in artikel 20b, tweede lid onder a, van de Regeling, met een regime van beperkte gemeenschap en een normaal beveiligingsniveau.
- 4.2. Ingevolge artikel 20b van de Regeling worden vreemdelingen die na tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf geen rechtmatig verblijf meer hebben in Nederland, in beginsel geplaatst in een inrichting voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen.
- 4.3. Klager heeft na de tenuitvoerlegging van zijn gevangenisstraf geen rechtmatig verblijf in Nederland. Daarom dient klager in beginsel geplaatst te worden in een

inrichting die bestemd is voor de opnemings van strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen. De p.i. Ter Apel is de enige inrichting in Nederland die hiervoor bestemd is. Klager voldoet aan alle vereisten voor plaatsing in de p.i. Ter Apel. Plaatsing van een strafrechtelijk gedetineerde vreemdeling in een andere inrichting dan in een daarvoor bestemde inrichting is niet uitgesloten, maar daartoe wordt alleen overgegaan, als sprake is van uitzonderlijke feiten of omstandigheden.

4.4. Klager is in eerste aanleg tot een forse gevangenisstraf veroordeeld voor een delict uit 1990. Klagers fictieve einddatum en daarmee diens mogelijke uitzetting liggen dientengevolge vooralsnog ver in de toekomst. Het hoger beroep dient momenteel bij het Gerechtshof Den Haag en klager ontkent het delict te hebben gepleegd. Klager heeft dus een groot belang bij plaatsing dichtbij zijn advocaat en het hof, terwijl het actuele belang bij klagers plaatsing in de p.i. Ter Apel relatief gering is. Er is, kortom, sprake van uitzonderlijke omstandigheden. De beroepscommissie zal daarom overgaan tot gegrondverklaring van het beroep. Zij zal de bestreden beslissing vernietigen en de selectiefunctionaris opdragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan.

Zaaknummer:
17/3474/GB

Datum uitspraak:
18 juli 2018

Beroepscommissie:
mr. J.W. Wabeke, voorzitter, mr. A.T. Bol en J.G.A. van den Brand, leden, in tegenwoordigheid van Y.L.F. Schuren, secretaris

Trefwoorden:
Plaatsing/overplaatsing VRIS

Samenvatting:
Gelet op einddatum detentie klager, die is bepaald op 9 oktober 2037, en

achtergrond en doel van art. 20b van de Regeling is strikte toepassing van plaatsingsbeleid van art. 20b, eerste lid, van de Regeling vooralsnog niet redelijk, nu vertrek uit Nederland en terugkeer naar land van herkomst voor klager vele jaren nog niet aan de orde zal zijn. Beslissing onredelijk/onbillijk. Beroep gegrond. Opdracht nieuwe beslissing. Geen tegemoetkoming.
(Wet- en regelgeving: Pbw art. 17; Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20b) «Samenvatting»

Rechtsoverwegingen:

4.1. De gevangenis van de p.i. Ter Apel is een gevangenis voor mannen met een regime van beperkte gemeenschap en een normaal beveiligingsniveau, tevens zijnde een inrichting die, gelet op het bepaalde in artikel 20b, eerste lid, van de Regeling, is aangewezen voor de opvang van strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen. Dit zijn gedetineerden die geen rechtmatig verblijf in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 hebben en ten aanzien van wie voorlopige hechtenis ingevolge een bevel van gevangenneming of gevangenhouding, een vrijheidsstraf of een maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders ten uitvoer wordt gelegd.

4.2. De beroepscommissie stelt vast dat klager geen rechtmatig verblijf in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 meer heeft en dat een plaatsing in de gevangenis van de p.i. Ter Apel zodoende, gelet op het bepaalde in artikel 20b, eerste lid, van de Regeling, in beginsel voor hem is aangewezen. Blijkens de toelichting bij dit artikel onderscheiden strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen zich van andere (groepen) gedetineerden daar zij in beginsel na het ondergaan van hun straf niet in de Nederlandse samenleving zullen terugkeren. Dit rechtvaardigt een beleid waarbij strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen worden geselecteerd voor een inrichting waarin de detentie mede dienstbaar wordt gemaakt aan de voorbereidingen op het vertrek uit Nederland en de terugkeer naar het land van herkomst. De

bijzondere opvang zorgt ervoor dat voldoende ruimte kan worden geboden aan de activiteiten van de Dienst Terugkeer en Vertrek en andere (keten)partners die een rol spelen bij het realiseren van het vertrek uit Nederland en de terugkeer naar het land van herkomst (Wijziging van de Regeling met ingang van 23 maart 2009, Stcrt. 2009, nr. 56).

4.3. De einddatum van klagers detentie is thans bepaald op 9 oktober 2037. Gelet daarop en op hetgeen hiervoor is vermeld omtrent de achtergrond en het doel van artikel 20b van de Regeling, is de beroepscommissie van oordeel dat een strikte toepassing van het plaatsingsbeleid van artikel 20b, eerste lid, van de Regeling in klagers geval vooralsnog niet redelijk kan worden geacht, nu het vertrek uit Nederland en de terugkeer naar het land van herkomst voor klager vele jaren nog niet aan de orde zal zijn. Een selectie voor een inrichting waarin de detentie mede dienstbaar wordt gemaakt aan de voorbereidingen op het vertrek uit Nederland en de terugkeer naar het land van herkomst is vooralsnog dan ook niet van toepassing.

4.4. Gelet op het voorgaande moet de op de onder 3.2 genoemde gronden gebaseerde beslissing van de selectiefunctionaris, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, als onredelijk en onbillijk worden aangemerkt. Derhalve dient de bestreden beslissing te worden vernietigd. De selectiefunctionaris zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

Zaaknummer:
R-212

Datum uitspraak:
10 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, mr. A.T. Bol en J.G.A. van den Brand, leden, in tegenwoordigheid van P. de Vries, secretaris

Trefwoorden:
Detentiefasering

Samenvatting:
Geen wettelijke gevolgen te laat nemen beslissing door de selectiefunctionaris. Bovendien is binnen zes weken beslist. Door de raadvrouw gestelde termijn van twee weken mist rechtens iedere grondslag. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 18 lid 3 jo. art. 17 lid 4)

Rechtsoverwegingen:
4.1. Klager is bij beslissing van 14 februari 2018 in de z.b.b.i. van de locatie Ter Peel geplaatst. In beginsel zou klager daarom niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep, omdat daarmee het belang aan zijn beroep is komen te ontvallen. Nu in beroep echter is verzocht hem een tegemoetkoming toe te kennen, zal de beroepscommissie het beroep alsnog inhoudelijk beoordelen.
4.2. In beroep wordt de facto slechts geklaagd over de termijn die is verlopen, voordat de selectiefunctionaris de beslissing op klagers verzoek had genomen. Het is wenselijk dat zo voortvarend mogelijk op een dergelijke aanvraag wordt beslist. Indien dit niet geschiedt, verbindt de wet hieraan echter geen gevolgen. Bovendien heeft de selectiefunctionaris ruim binnen de wettelijke termijn van zes weken zijn met redenen omklede beslissing schriftelijk aan klager meegedeeld (artikel 18, derde lid, jo. artikel 17, vierde lid, van de Pbw). De door de raadvrouw gestelde termijn van twee weken mist rechtens iedere grondslag.
4.3. Tegen vermeende fouten van of vanwege de directeur van de inrichting die tot onnodige vertraging van de detentiefasering leiden, kan beklag worden ingesteld bij de beklagcommissie en tegen haar uitspraak kan beroep worden ingesteld bij de beroepscommissie als bedoeld in artikel 69, tweede lid, van de Pbw (zie bijvoorbeeld RSJ 26 mei 2016, 16/135/GA). Dit ziet niet op enige

beslissing c.q. weigering van de selectiefunctionaris en is in de onderhavige procedure daarom niet aan het oordeel van de beroepscommissie onderworpen.

4.4. Gelet op het voorgaande is het beroep ongegrond.

Zaaknummer:

R-68

Datum uitspraak:

25 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. C.M. van der Bas, voorzitter, J. Schagen MA en ing. M.J. Mulders, leden, in tegenwoordigheid van mr. A. de Groot, secretaris

Thema:

Beroep (over)plaatsing

Trefwoorden:

DBT; Tegemoetkoming financieel

Samenvatting:

Het voor het groene gedrag enkel verwijzen naar het D&R-plan - dat niet in het dossier zit - is onvoldoende voor een deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging waarbij het rode gedrag is afgezet tegen het groene gedrag. Beroep gegrond.

Tegemoetkoming € 30,=.

(Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden: art. 1d)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 1d van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (hierna: de regeling) besluit de directeur over promotie en degradatie van een gedetineerde. In de nota van toelichting bij de wijziging van de regeling die heeft geleid tot de invoering van promoveren en degraderen van gedetineerden (Stcrt 20 februari 2014, nr 4617) komt naar voren dat het beleidskader Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT) erop is gericht gedetineerden te stimuleren eigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun detentie. Van een

gedetineerde wordt een eigen inzet verwacht voor diens terugkeer in de samenleving. Dit krijgt vorm in het systeem van promoveren en degraderen. Bestendig positief gedrag kan leiden tot promotie met als gevolg deelname aan meer en andere activiteiten en vrijheden. Ontbreekt dit gedrag dan kan de directeur besluiten tot degradatie met als gevolg minder activiteiten en vrijheden. In de bijlagen bij de regeling zijn voorbeelden gegeven van gedrag dat als goed gedrag (groen gedrag), dit kan beter-gedrag (oranje gedrag) en ongewenst gedrag (rood gedrag) wordt aangemerkt. Op grond van artikel 1d, derde lid, van de regeling kan de directeur besluiten tot degradatie indien de gedetineerde, die is gepromoveerd, op een van de onderdelen van goed gedrag verzaakt. Volgens de nota van toelichting bij de regeling leidt ongewenst en dus rood gedrag in beginsel tot degradatie.

De beroepscommissie is van oordeel dat de directeur hierbij een afweging dient te maken. Immers, de grondslag voor degradatie vormt niet de verstoring van de orde en veiligheid in de inrichting dan wel de ongestoorde tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming zonder meer, zoals dat wel het geval is bij de disciplinaire straf en de ordemaatregel, maar de (mate van) verantwoordelijkheid die de gedetineerde toont voor zijn eigen re-integratie. Niet elk ongewenst gedrag hoeft tevens in te houden dat klager niet meewerkt aan zijn re-integratie. Teneinde te voorkomen dat een gedetineerde op een incidentele gedraging wordt beoordeeld, dient de directeur naast de feiten en omstandigheden van het ongewenste gedrag, mee te wegen het structurele gedrag van de betrokken gedetineerde, waarin alle onderdelen van goed gedrag worden meegenomen.

Aan de beslissing tot degradatie legt de directeur de aan klager opgelegde disciplinaire straf vanwege het aantreffen van verschillende contrabande en een positieve urinecontrole ten grondslag. De degradatiebeslissing bevat evenwel geen deugdelijke en inzichtelijke belangenafweging waarbij het rode gedrag van klager is afgezet tegen het groene gedrag van klager. Het enkel

verwijzen naar het D&R-plan – dat niet in het dossier zit – voor klagers groene gedrag is daartoe niet voldoende. Mitsdien is de beslissing tot degradatie onvoldoende onderbouwd. Het beroep van klager zal derhalve gegrond worden verklaard en de beroepscommissie zal aan klager een financiële tegemoetkoming toekennen ter hoogte van € 30,=.

Zaaknummer:

17/3878/GB

Datum uitspraak:

20 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. J.W. Wabeke, voorzitter, mr. A.T. Bol en J. Schagen MA, leden, in tegenwoordigheid van P. de Vries, secretaris

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing
gevangeniswezen; Detentiefasering

Samenvatting:

Beëindiging z.b.b.i. Geen aanvaardbaar verlofadres wegens onvoldoende GPS-sigitaal. Bewoonster weigerde medewerking om dit probleem te verhelpen. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 17)

Rechtsoverwegingen:

4.1. Klager is op 30 november 2017 in vrijheid gesteld. In beginsel zou klager daarom niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep, omdat daarmee het belang aan zijn beroep is komen te ontvallen. Nu in beroep echter is verzocht aan klager een tegemoetkoming toe te kennen, zal de beroepscommissie het beroep alsnog inhoudelijk beoordelen.

4.2. In zeer beperkt beveiligde inrichtingen of afdelingen kunnen gedetineerden worden geplaatst die een te verwaarlozen vlucht- of maatschappelijk risico vormen, aan wie een vrijheidsstraf van tenminste zes maanden is opgelegd, die in geval de veroordeling onherroepelijk is ten minste de helft van de opgelegde vrijheidsstraf

hebben ondergaan dan wel in geval de veroordeling nog niet onherroepelijk is een tijd in voorlopige hechtenis hebben doorgebracht waarvan de duur ten minste gelijk is aan de helft van de opgelegde gevangenisstraf, die beschikken over een aanvaardbaar verlofadres, die een strafrestant hebben van ten minste zes weken en ten hoogste zes maanden en die zijn gepromoveerd (wijziging van de Regeling met ingang van 1 maart 2014, Stcrt. 2014, nr. 4617).

4.3. Vaststaat dat aan klager een locatiegebod was opgelegd. De vraag in hoeverre dat noodzakelijk was, is in deze procedure niet aan de orde. De reclassering kon dit locatiegebod in elk geval niet afdoende controleren door de daaraan verbonden elektronische controle, doordat het GPS-sigitaal op het verlofadres te zwak was. Dit probleem kon door de reclassering niet worden verholpen, omdat de bewoonster van het adres niet wilde meewerken aan plaatsing van een signaalversterker. De beroepscommissie acht de conclusie dat klager om die reden niet beschikte over een aanvaardbaar verlofadres niet onredelijk of onbillijk. Een aanvaardbaar verlofadres is vereist voor plaatsing in een z.b.b.i. Het beroep is dus ongegrond.

Zaaknummer:

18/0669/GM

Datum uitspraak:

19 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. M.J.C. Koens, voorzitter, drs. P.J.M. van Puffelen en dr. ing. C.J. Ruissen, leden, in tegenwoordigheid van mr. R. Kokee, secretaris

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling

Samenvatting:

Medicinale cannabis is geen geregistreerd geneesmiddel en wetenschappelijke onderbouwing van gunstige effecten is zwak. Voorschrijven van medicinale cannabis kan daarom

niet worden afgedwongen. T.a.v. klagers pijnklachten stonden nog alternatieven open. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pm art. 28)

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie stelt voorop dat medicinale cannabis geen geregistreerd geneesmiddel is. De wetenschappelijke onderbouwing van de gunstige effecten van cannabis bij chronische klachten is zwak. Gelet hierop is de beroepscommissie van oordeel dat het voorschrijven van medicinale cannabis door de behandelend arts niet kan worden afgedwongen. Uit de reactie van de inrichtingsarts op het beroep van klager komt bovendien naar voren dat ten aanzien van klagers pijnklachten nog mogelijkheden openstaan, zoals een verwijzing naar de pijnpoli. Tegen deze achtergrond kan de weigering van de inrichtingsarts klager medicinale cannabis voor te schrijven niet worden aangemerkt als in strijd met de in artikel 28 Pm neergelegde norm. De omstandigheid dat klager eerder door andere zorgverleners wel medicinale cannabis is verstrekt, maakt het medisch handelen van de inrichtingsarts niet onzorgvuldig. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:
R-345

Datum uitspraak:
8 augustus 2018

Beroepscommissie:
mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter,
J.G.A. van den Brand en J. Schagen MA,
leden, in tegenwoordigheid van M.G.
Bikker, secretaris

Thema:
Beroep verlof/strafonderbreking

Trefwoorden:
Algemeen verlof

Samenvatting:
Verzoek algemeen verlof. Tegen afwijzing van klagers aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning en

tegen uitgevaardigd inreisverbod heeft klager hangende bezwaar verzocht om een voorlopige voorziening. Vanwege deze lopende procedures heeft klager op grond van art. 8 Vw rechtmatig verblijf in Nederland. Voorzieningenrechter heeft verzoeken toegewezen in die zin dat klagers uitzetting achterwege dient te worden gelaten. Ook aan inreisverbod wordt schorsende werking verleend. Beslissing Minister om verlofaanvraag op grond van art. 4, onder I, Rtvf af te wijzen, daarom niet redelijk of billijk. Beroep gegrond, opdracht nieuwe beslissing. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 4, 14)

Rechtsoverwegingen:

Namens en door klager wordt verzocht in de gelegenheid te worden gesteld het beroep nader mondeling toe te lichten. De beroepscommissie wijst dit verzoek, dat niet is onderbouwd, af, nu zij zich op basis van de stukken voldoende ingelicht acht op het beroep te beslissen. Klager ondergaat een gevangenisstraf van 702 dagen met aftrek, wegens moord. Aansluitend dient hij één dag principale hechtenis te ondergaan. De einddatum van klagers detentie is thans bepaald op 2 november 2018. Het beroep richt zich tegen de afwijzing van klagers tweede verlofaanvraag. Hij kan in totaal vijf verlofaanvragen indienen. Als reden voor afwijzing is vermeld de omstandigheid dat het ingestelde bezwaar tegen het inreisverbod en het verzoek daartoe een voorlopige voorziening te treffen geen schorsende werking heeft. Vooropgesteld dient te worden dat bij verzoeken tot algemeen verlof een belangenafweging dient te worden gemaakt tussen enerzijds het individuele belang van de gedetineerde om zich tijdig en goed te kunnen voorbereiden op zijn terugkeer in de maatschappij en anderzijds het algemeen belang van – onder meer – de orde, rust en veiligheid in de samenleving en een ongestoorde tenuitvoerlegging van de opgelegde vrijheidsstraf. Ingevolge artikel 4, onder I, van de Regeling wordt het verlof geweigerd in geval van een gedetineerde die ongewenst is verklaard, ten aanzien van

wie een procedure tot ongewenstverklaring loopt, tenzij hieraan schorsende werking is verleend, of van wie vaststaat dat hij na de detentie zal worden uitgezet. Namens klager is het vonnis van de voorzieningenrechter van 16 februari 2017 overgelegd. Hieruit volgt dat klager tegen het besluit van 19 december 2016, waarin klagers aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd is afgewezen, bezwaar heeft gemaakt en dat tevens de voorzieningenrechter is verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Ook ten aanzien van een aan klager uitgevaardigd inreisverbod van drie jaren heeft klager hangende bezwaar de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Uit het advies van de vrijhedencommissie van 6 april 2018 en de inlichtingen van de selectiefunctionaris volgt dat klager rechtmatig verblijf in Nederland heeft op grond van artikel 8, onder f en h, van de Vreemdelingenwet 2000. Dat betekent dat hij rechtmatig verblijf in Nederland heeft, in afwachting van de beslissing op zijn aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en in afwachting van de beslissing op een bezwaarschrift. Verder dient op grond van een rechterlijke beslissing uitzetting van klager achterwege te blijven, totdat op de aanvraag en het bezwaarschrift is beslist. Klager mag voornoemde procedures derhalve in Nederland afwachten. Blijkens voornoemd vonnis van de voorzieningenrechter van 16 februari 2017 is klagers verzoek een voorlopige voorziening te treffen ten aanzien van het verlenen van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en het inreisverbod van drie jaren toegewezen. De voorzieningenrechter heeft de verzoeken toegewezen in die zin dat klagers uitzetting achterwege dient te worden gelaten, totdat op het bezwaar is beslist, en dat het inreisverbod wordt geschorst tot vier weken na de datum van bekendmaking van de beslissing op het bezwaar. Nu aan het aan klager uitgevaardigde inreisverbod schorsende werking is verleend, kan de beslissing van de

Minister om klagers verlofaanvraag op grond van artikel 4, onder I, van de Regeling af te wijzen, niet als redelijk of billijk worden aangemerkt. De stelling van de Minister dat klager, in afwachting van de beslissing op de aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, geen recht op algemeen verlof of v.i. heeft, kan niet worden gevolgd. Het beroep zal daarom gegrond worden verklaard. De bestreden beslissing zal worden vernietigd en de Minister zal worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager.

Zaaknummer:
17/4345/GV

Datum uitspraak:
29 juni 2018

Beroepscommissie:
mr. C.M. van der Bas, voorzitter, mr. A. van Holten en J. Schagen MA, leden, in tegenwoordigheid van M.G. Bikker, secretaris

Trefwoorden:
Verlof vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf

Samenvatting:
Verzoek strafonderbreking 40a. Minister heeft onvoldoende onderbouwd dat bij eventueel te verlenen strafonderbreking sprake is van geschokte rechtsorde. Slachtofferbelangen echter wel concreet met informatie omtrent de impact van een eventueel te verlenen strafonderbreking op slachtoffers onderbouwd. Naast slachtofferbelangen vormt een betalingsverplichting ter zake van opgelegde schadevergoedingsmaatregel van in totaal € 14.066,34 een contra-indicatie voor het verlenen van strafonderbreking. Beroep ongegrond.

(Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 40a)

Rechtsoverwegingen:

Klager ondergaat een gevangenisstraf van zes jaren met aftrek, wegens diefstal met geweld en bedreiging met geweld. Aansluitend dient hij in het kader van de Wet Terwee in totaal 186 dagen vervangende hechtenis te ondergaan in verband met vijf

schadevergoedingsmaatregelen van in totaal € 14.066,34. De einddatum van klagers detentie valt, behoudens de mogelijkheid van strafonderbreking zoals bedoeld in artikel 40a van de Regeling, op of omstreeks 23 december 2019. De eerst mogelijke datum voor strafonderbreking was op 23 december 2017.

Het beroep richt zich tegen de afwijzing van klagers verzoek om strafonderbreking in het kader van artikel 40a van de Regeling. Als gronden voor afwijzing van het verzoek zijn vermeld een geschokte rechtsorde, de belangen van de slachtoffers en een betalingsverplichting in verband met

verschiedene schadevergoedingsmaatregelen.

Klager behoort tot de categorie strafrechtelijk veroordeelde vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in Nederland. Ingevolge artikel 40a van de Regeling kan strafonderbreking voor onbepaalde tijd worden verleend. Indien een vrijheidsstraf van ten hoogste drie jaren is opgelegd, kan strafonderbreking worden verleend nadat ten minste de helft van de straf is ondergaan. Indien een vrijheidsstraf van meer dan drie jaren is opgelegd, kan strafonderbreking worden verleend nadat ten minste tweederde gedeelte van de straf is ondergaan. Aan de strafonderbreking wordt de voorwaarde verbonden dat de vreemdeling niet naar Nederland terugkeert. Uit de toelichting op artikel 40a van de Regeling volgt dat redenen kunnen bestaan die zich tegen het verlenen van strafonderbreking kunnen verzetten. Daarbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan de belangen van slachtoffers en de mate waarin de rechtsorde door het door de vreemdeling gepleegde delict was geschokt (Strcr. 11 april 2012, 7141).

De opneming van de mogelijkheid van strafonderbreking aan vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in Nederland vloeit voort uit de wijziging van de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling (Stb. 2011, 545). Op grond van artikel 15, derde lid onder c, van het Wetboek van Strafrecht komen veroordeelde vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000, niet (langer) voor de v.i.-regeling in aanmerking. Aan de afwijzing van klagers verzoek om strafonderbreking is ten grondslag gelegd dat de rechtsorde door de ernst van het strafbare feit dusdanig geschokt is dat een eventueel te verlenen strafonderbreking het rechtsgevoel van de samenleving en de slachtoffers aantast. De beroepscommissie overweegt dat de aard en de ernst van het gepleegde delict op zichzelf onvoldoende is om aan te nemen dat sprake is van een geschokte rechtsorde. De Minister heeft daarbij voorts verwezen naar de belangen van de slachtoffers, doch heeft niet (anderszins) onderbouwd op grond waarvan moet worden aangenomen dat in geval strafonderbreking zou worden verleend van een geschokte rechtsorde sprake zou zijn.

Voor zover de Minister aan de afwijzing van het verzoek om strafonderbreking ten grondslag heeft gelegd de belangen van slachtoffers overweegt de beroepscommissie het volgende. Zoals de beroepscommissie in RSJ 16 januari 2018, 17/2551/GV en RSJ 17 april 2018, 17/3763/GV heeft overwogen, dient een afwijzing van een verzoek om strafonderbreking, die is gebaseerd op belangen van slachtoffers (of nabestaanden) die zich tegen het verlenen van strafonderbreking zouden verzetten, met informatie (concreet) te zijn onderbouwd. Dit kan informatie betreffen omtrent de impact van een eventueel te verlenen strafonderbreking op slachtoffers en/of nabestaanden, welke informatie bij de slachtoffers en/of nabestaanden is ingewonnen. Uit het advies van de advocaat-generaal volgt dat de mede door klager gepleegde gewelddadige overval voor de slachtoffers een emotioneel zeer

ingrijpende gebeurtenis is geweest. Uit het feit dat de slachtoffers therapie volgen om het gebeurde te verwerken blijkt dat sprake is van een traumatische ervaring. Namens de Minister wordt aangegeven dat het OM hiertoe contact met de slachtoffers heeft gezocht. Ook wordt te kennen gegeven dat een bemiddelingstraject, vanwege onenigheid over klagers aandeel in het door klager gepleegde delict, op uitdrukkelijk verzoek van het slachtoffer is beëindigd. Gelet op het voorgaande heeft de Minister naar het oordeel van de beroepscommissie in voldoende mate gemotiveerd dat en waarom de belangen van slachtoffers en/of nabestaanden zich in dit specifieke geval tegen het verlenen van strafonderbreking verzetten. Daarbij merkt de beroepscommissie op dat het door de Minister genoemde argument dat een te verlenen strafonderbreking niet aan de slachtoffers is uit te leggen, op zichzelf – zonder nadere onderbouwing – geen grond voor afwijzing kan zijn. Voorts heeft klager nog een betalingsverplichting in verband met aan hem opgelegde schadevergoedingsmaatregelen van in totaal € 14.066,34. Het gegeven dat een veroordeelde vreemdeling nog een schadevergoeding moet betalen kan op zichzelf aan het verlenen van strafonderbreking in de weg staan. Daarbij dient een balans te bestaan tussen de omvang van de te betalen vergoeding en de mate waarin de gevangenisstraf door de verzochte strafonderbreking zou worden verkort. De einddatum van klagers detentie is vastgesteld op 23 december 2019. De beroepscommissie is van oordeel dat schadevergoedingsmaatregelen van voornoemde totale omvang en de omstandigheid dat in beperkte mate met betaling daarvan is gestart, in verhouding tot de mate waarin de gevangenisstraf door de verzochte strafonderbreking zou worden verkort, een afwijzing van klagers verzoek om strafonderbreking rechtvaardigen. Gelet op het voorgaande is sprake van contra-indicaties voor het verlenen van strafonderbreking. Derhalve kan de beslissing van de Minister, bij afweging van alle in aanmerking komende

belangen, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

18/0613/GV

Datum uitspraak:

29 juni 2018

Beroepscommissie:

mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter,
J.G.A. van den Brand en J. Schagen MA,
leden, in tegenwoordigheid van M.G.
Bikker, secretaris

Trefwoorden:

Incidenteel verlof; Strafonderebreking

Samenvatting:

Verzoek incidenteel verlof c.q. strafonderebreking in buitenland. Incidenteel verlof in buitenland niet toegestaan. I.h.k.v. een eventueel te verlenen strafonderebreking in buitenland is begeleiding of bewaking niet mogelijk. De a-g geeft in advies te kennen dat onbegeleid vertrek naar het buitenland, gelet op feit dat klager tot een levenslange gevangenisstraf is veroordeeld, de daarbij behorende gevoeligheid van de zaak en gelet op de delicten waarvoor klager is veroordeeld, onbespreekbaar is. Aan een dergelijk vertrek zijn risico's verbonden en mogelijk zal maatschappelijke onrust ontstaan. Voorts heeft klager geen rechtmatig verblijf in Nederland en heeft hij tot op heden geen vrijheden genoten. Contra-indicaties voor verlofverlening. Beroep ongegrond.
(Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 5, 31, 34)

Rechtsoverwegingen:

Klager ondergaat een levenslange gevangenisstraf, wegens het medeplegen van moord, diverse pogingen tot uitlokking daartoe, het medeplegen van gijzeling, deelname aan een criminele organisatie en handelen in strijd met de Opiumwet. Het beroep richt zich tegen de afwijzing van klagers verzoek om incidenteel verlof c.q. strafonderebreking, teneinde

de bruiloft van zijn zoon in Londen bij te wonen.

De beroepscommissie stelt voorop dat verlof in beginsel onderdeel van de resocialisatie van een gedetineerde dient uit te maken. Teneinde de mogelijkheid tot resocialisatie ten volle te benutten acht de beroepscommissie het dan ook van belang dat klager – als levenslang gestrafte – de mogelijkheid wordt geboden zich, al dan niet onder begeleiding, buiten de inrichting te begeven. Het voorgaande is ook van belang voor een zorgvuldige voorbereiding van een eventueel in te dienen gratieverzoek.

Ten aanzien van klagers verzoek om incidenteel verlof overweegt de beroepscommissie het volgende. Op grond van artikel 5, eerste lid, eerste volzin, van de Regeling is het de gedetineerde niet toegestaan tijdens het incidenteel verlof Nederland te verlaten, tenzij hij zijn verlofadres redelijkerwijs alleen over buitenlands grondgebied kan bereiken. Het incidenteel verlof dient derhalve op een adres in Nederland te worden doorgebracht. Gelet hierop en op het feit dat klager heeft verzocht het verlof in het buitenland door te brengen, kan de afwijzing van klagers verzoek om incidenteel verlof niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt.

Ten aanzien van klagers verzoek om strafonderbreking overweegt de beroepscommissie het volgende. Artikel 34 van de Regeling bepaalt dat strafonderbreking kan worden verleend wegens zodanig bijzondere omstandigheden in de persoonlijke sfeer, dat niet kan worden volstaan met een andere vorm van verlof. Ingevolge artikel 5, eerste lid, tweede volzin, van de Regeling kan de Minister in bijzondere omstandigheden toestaan dat de gedetineerde aan wie strafonderbreking is verleend, in het buitenland verblijft. Blijkens de toelichting op artikel 5 van de Regeling valt hierbij te denken aan gevallen waarin de levenspartner, de ouder of het kind van de gedetineerde overleden is.

De Minister heeft klagers verzoek om strafonderbreking onder meer afgewezen, omdat niet past dat een levenslang gestrafte, die niet in aanmerking komt voor verlof, wel

strafonderbreking zou krijgen. Uit voornoemde bepalingen van de Regeling kan evenwel niet worden opgemaakt dat een levenslang gestrafte die niet aan de voorwaarden voor het verlenen van (incidenteel) verlof voldoet, eveneens zou zijn uitgesloten van de mogelijkheid tot het verlenen van strafonderbreking in het buitenland. Het standpunt van de Minister kan in dat verband dan ook niet worden gevolgd.

Uit de inlichtingen van de Minister volgt dat het niet mogelijk is het verlof onder begeleiding of bewaking van DV&O te doen plaatsvinden. Zowel de advocaat-generaal als de vrijhedencommissie hebben onder meer op grond van deze omstandigheid negatief geadviseerd ten aanzien van de verlofaanvraag. De advocaat-generaal geeft in zijn advies te kennen dat een onbegeleid vertrek naar het buitenland, gelet op het feit dat klager tot een levenslange gevangenisstraf is veroordeeld en op de daarbij behorende gevoeligheid van de zaak, onbespreekbaar is. Hiertoe wordt tevens verwezen naar het arrest van het gerechtshof

's-Hertogenbosch van 30 juli 2002, waaruit blijkt dat het hof bij de bepaling van de strafmaat een groot gewicht heeft toegekend aan het nietsontziende karakter van de criminele organisatie waarvan klager de leider was. De feiten en omstandigheden waaronder de delicten zijn gepleegd rechtvaardigen naar het oordeel van het hof de oplegging van een levenslange gevangenisstraf, opdat zou worden uitgesloten dat klager ooit de gelegenheid zou krijgen op een dergelijke wijze over de levens van anderen te beslissen. Gelet hierop acht de advocaat-generaal het in het kader van de executie van de opgelegde straf aangewezen dat elk risico op ontvluchting of delict gedrag wordt geminimaliseerd.

Aan de afwijzende beslissing is verder ten grondslag gelegd dat risico's zijn verbonden aan een eventueel te verlenen strafonderbreking en dat mogelijk maatschappelijke onrust ontstaat, ingeval klager als levenslang gestrafte onbegeleid naar het buitenland zou mogen reizen. Voorts heeft de Minister te kennen gegeven dat klager

geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft en om die reden na zijn detentie zal worden uitgezet. Klager heeft tot op heden geen vrijheden genoten en heeft zich niet, enkele ziekenhuis- en rechtbankbezoeken daargelaten, buiten de inrichting begeven.

Bovengenoemde omstandigheden vormen een forse contra-indicatie voor verlofverlening. Ze rechtvaardigen dan ook een afwijzing van klagers verzoek om strafonderbreking. Hierbij komt dat, hoewel de beroepscommissie klagers wens de bruiloft van zijn zoon bij te wonen begrijpt, geen sprake is van een bijzondere omstandigheid in de zin van de Regeling op grond waarvan strafonderbreking in het buitenland zou moeten worden verleend. Derhalve kan de beslissing van de Minister, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen en gelet op de weigeringsgronden zoals bedoeld in artikel 4 onder i en l van de Regeling, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/4086/TA

Datum uitspraak:

19 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. A. van Holten, voorzitter, drs. M.R. Daniel en mr. drs. L.C. Mulder, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Simpelaar, secretaris

Trefwoorden:

a-dwangbehandeling

Samenvatting:

6e en 7e verlenging a-dwangbehandeling. Noodzaak voortzetting a-dwangbehandeling nog steeds aanwezig. Verbetering situatie. Klager blijft vrijwillig inname antipsychotica weigeren, terwijl gevaar enkel door middel van die medicatie kan worden weggenomen. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Bvt art. 16b, onder a; EVRM art. 3; IVBPR artt. 4, 7 of

10.)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 16c in verbinding met artikel 16b, onder a, Bvt kan het hoofd van de inrichting beslissen tot het toepassen van een zogenoemde a-dwang-behandeling, indien aannemelijk is dat zonder die behandeling het gevaar, dat de stoornis van de geestvermogens de verpleegde doet veroorzaken, niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. De a-dwangbehandeling is er vooral op gericht te voorkomen dat een verpleegde langdurig in een inrichting moet verblijven. Er behoeft geen sprake te zijn van (dreiging) van onmiddellijk gevaar zoals bij de overige vormen van dwangbehandeling als bedoeld in artikel 26 Bvt en artikel 16b, onder b, Bvt. Ingevolge artikel 16c, vijfde lid, Bvt kan de a-dwangbehandeling worden voortgezet indien dit noodzakelijk is. In artikel 16c van de Bvt en hoofdstuk 10 (onvrijwillige geneeskundige behandeling) van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden (Rvt) zijn de procedurele vereisten neergelegd waaraan de beslissingen tot het opleggen van een a-dwang-behandeling en de voortzetting van die behandeling moeten voldoen. Uit de stukken, de behandeling ter zitting en het rogatoire verhoor van 17 april 2018 volgt dat bij klager sprake is van beperkingen in cognitieve flexibiliteit, een complexe posttraumatische stressstoornis, een depressieve stoornis, een persoonlijkheidsstoornis NAO met antisociale, borderline, paranoïde en schizotypische trekken. Aannemelijk is dat het door het uit klagers stoornissen voortvloeiende gedrag niet mogelijk was hem te behandelen, dat elk perspectief op verlof en resocialisatie ontbrak en dat zonder medisch ingrijpen een langdurig verblijf in een tbs-inrichting, mogelijk in een longstay-voorziening, voorzien werd. Vanuit klagers somberheid en het ontbreken van toekomstperspectief was er bovendien gevaar voor suïcide. Voorts kan worden vastgesteld dat sinds de toediening van de dwangmedicatie duidelijk verbeteringen in klagers toestandbeeld zijn opgetreden,

waardoor klager inmiddels zijn medicatie in eigen beheer heeft en in de fase van onbegeleid verlot verkeert. Tegelijkertijd bestaat bij klager nog steeds geen enkele motivatie vrijwillig anti-psychotische medicatie in te nemen en is aannemelijk dat bij het staken van de dwangmedicatie een aanmerkelijke kans bestaat op maatschappelijke teloorgang, het gevaar voor suïcide zal toenemen en het toekomstperspectief zal verdwijnen. Naar het oordeel van de beroepscommissie is, gelet op het bovenstaande, aannemelijk geworden dat de noodzaak tot voortzetting van de a-dwangbehandeling nog steeds aanwezig is en dat, nu klager tot op heden blijft weigeren vrijwillig antipsychotica in te nemen, terwijl het gevaar dat voortvloeit uit zijn stoornissen enkel kan worden weggenomen door middel van de inname van antipsychotica, de bestreden beslissingen voldoen aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid en de, bij verlengingsbeslissingen als de onderhavige te stellen, zwaardere motiveringseisen als vermeld in RSJ 29 juli 2014, 14/2606/STA. De voortzetting van klagers a-dwangbehandeling kan naar het oordeel van de beroepscommissie niet worden gezien als een onmenselijke behandeling als bedoeld in artikel 3 EVRM noch zijn de bestreden beslissingen in strijd met de artikelen 4, 7 of 10 IVBPR. Voorts is aan de procedurele vereisten als vermeld in artikel 16c van de Bvt en hoofdstuk 10 Rvt voldaan. Gelet op het hiervoor overwogene zijn de bestreden beslissingen naar het oordeel van de beroepscommissie niet in strijd met de wet en kunnen deze beslissingen tot voortzetting van klagers a-dwangbehandeling bij afweging van alle in aanmerking komende belangen niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard en de uitspraak van de klagcommissie zal worden bevestigd.

Zaaknummer:
18/0248/TA

Datum uitspraak:

18 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. J.W. Wabeke, voorzitter, mr. A.T. Bol en mr. M.A.G. Rutten, leden, in tegenwoordigheid van Y.L.F. Schuren, secretaris,

Trefwoorden:

a-dwangbehandeling

Samenvatting:

Onderscheidend criterium voor a- of -b-dwangbehandeling of dwanghandeling niet gelegen in de zwaarte van de maatregelen. Waarschijnlijk nu voor het eerst een medicijn waardoor psychose behandeld kan worden. Geen consistente bereidheid tot vrijwillige inname medicatie. Beroep ongegrond. (Wet- en regelgeving: Bvt art 16b onder a)

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 16c in verbinding met artikel 16b, onder a, Bvt kan het hoofd van de inrichting beslissen tot het toepassen van a-dwangbehandeling, indien aannemelijk is dat zonder die behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de verpleegde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. De a-dwangbehandeling is er vooral op gericht te voorkomen dat een verpleegde langdurig in een inrichting moet verblijven. Er hoeft geen sprake te zijn van (dreigend) onmiddellijk gevaar zoals bij de overige vormen van dwangbehandeling als bedoeld in artikel 26 Bvt en artikel 16b, onder b, Bvt.

Klager stelt dat de drie modaliteiten voor een dwangbehandeling (a-dwangbehandeling, b-dwangbehandeling en de behandeling op grond van artikel 26 Bvt) elkaar opvolgen, in die zin – zo begrijpt de beroepscommissie klager – dat de b-dwangbehandeling als een minder zwaar middel moet worden opgevat dan de a-dwangbehandeling. Deze stelling getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Het onderscheidend criterium tussen de a- en b-dwangbehandeling is niet gelegen in de

zwaarte van de maatregelen. Bij een a-dwangbehandeling is geen sprake van (de dreiging van) acuut/onmiddellijk gevaar, maar van een mogelijk ongunstige of uitzichtloze situatie op termijn zonder behandeling met medicatie, uiteindelijk leidende tot gevaar voor de persoon zelf of anderen; er hoeft niet direct te worden ingegrepen. Bij b-dwangbehandeling gaat het om personen die vanwege hun gedrag gevaar in de inrichting opleveren en waarbij dreiging van gevaar op zichzelf al voldoende kan zijn. Het gaat om gevaar dat zich snel of op kortere termijn zal of kan gaan voordoen. Als de noodzaak bestaat tot ogenblikkelijk ingrijpen kan via de weg van artikel 26 van de Bvt eventueel noodmedicatie worden toegediend. Overigens merkt de beroepscommissie op dat voor de medicamenteuze dwangbehandeling zelf het op zich niet veel uitmaakt of sprake is van een a- of b-dwangbehandeling. Het gaat vaak om toediening van dezelfde soort medicatie en ook een b-dwangbehandeling kan worden voortgezet. In die zin is evenmin sprake van een meer of minder zwaar middel. Het hoofd van de inrichting heeft de beslissing tot toepassing van a-dwangbehandeling gebaseerd op de verklaringen van de behandelend psychiater van klager en van een psychiater die niet bij klagers behandeling betrokken is, maar klager kort tevoren heeft onderzocht. Het hoofd van de inrichting heeft de verklaringen van de twee psychiaters overgelegd. Die verklaringen voldoen aan de vereisten als neergelegd in artikel 16c, tweede lid, Bvt. Voorts heeft het hoofd van de inrichting het behandelingsplan overgelegd, waarin de mogelijkheid tot toepassing van a-dwangbehandeling is vermeld. Uit de verklaringen van de psychiaters, het behandelingsplan alsmede de mededeling van de bestreden beslissing blijkt het volgende. Klager is gediagnosticeerd met schizofrenie, onafgebroken en daarnaast een antisociale persoonlijkheidsstoornis en ernstige verslavingsproblematiek in langdurige remissie. Ondanks meerdere medicamenteuze interventies zijn de psychotische verschijnselen nooit

afdoende onder controle geweest; klager bleef meer of minder floride psychotisch. Gebleken is dat klager geen therapeutische bloedspiegel heeft opgebouwd, ook bij bewezen therapietrouw. Echter, na toediening van een middel dat niet door de lever wordt gemetaboliseerd (paliperidon) werd een verbetering zichtbaar. De behandelend psychiater stelt hiermee voor klager een middel te hebben gevonden 'waarschijnlijk voor het eerst in zijn hele behandelgeschiedenis', waarbij de mogelijkheid bestaat dat de psychose behandeld kan worden. Het risicomangement zou dan anders kunnen worden waardoor, nog steeds volgens de behandelend psychiater, verlof en zelfs mogelijkheden om uitstroom te onderzoeken en de longstay op te heffen, zouden kunnen ontstaan. Ook de tweede niet bij de behandeling betrokken psychiater wijst op het betere functioneren van klager na de toediening van paliperidon; klager bouwt een bloedspiegel op en verwacht kan worden dat hiermee zijn toestand zal verbeteren. Gelet op klagers voorgeschiedenis alsmede de verklaringen van de psychiaters over klagers stoornis en zijn daaruit voortvloeiende gedrag en opstelling, kon naar het oordeel van de beroepscommissie in redelijkheid de inschatting worden gemaakt dat bij het laten voortduren van de situatie geen enkel perspectief bestond op behandeling, laat staan resocialisatie, met als gevolg dat een langdurig verblijf in een longstay voorziening dreigt. In oktober 2007 is aan klager de longstaystatus toegekend. Daarmee is naar het oordeel van de beroepscommissie sprake van het gevaar van maatschappelijke teloorgang. Onder deze omstandigheden kan naar het oordeel van de beroepscommissie aannemelijk worden geacht dat zonder een medicamenteuze behandeling het gevaar – in dit geval het gevaar van maatschappelijke teloorgang – dat de stoornis van de geestvermogens klager voor zichzelf doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. Gelet op de informatie uit de verklaringen van de psychiaters en het behandelingsplan (zoals hierboven is weergegeven) is de beroepscommissie

voorts van oordeel dat de a-dwangbehandeling voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De beroepscommissie neemt hierbij tevens in aanmerking de duur van de stoornis en het feit dat kennelijk voor het eerst de inrichting medicatie toepast dat het psychotisch beeld zou kunnen beïnvloeden. Klager heeft nog aangevoerd dat de a-dwangbehandeling ten onrechte is toegepast, aangezien hij zijn medicatie vrijwillig heeft ingenomen. Uit de stukken komt naar voren dat de inrichting steeds heeft ingezet op een vrijwillige inname van de medicatie, maar dat deze telkens is gestrand doordat klager onvoldoende lang zijn medicatie wil innemen. Van een consistente bereidheid is daarom geen sprake. Gelet hierop heeft het hoofd van de inrichting kunnen inschatten dat de vrijwillige inname op 26 januari 2018 is gekomen door het vooruitzicht van de a-dwangbehandeling; klager is op 23 januari 2018 geïnformeerd over het voornemen hiertoe. Het beroep zal dan ook ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:
17/2285/JA

Datum uitspraak:
4 juli 2018

Beroepscommissie:
M.J.C. Koens, voorzitter, drs. H. Heddema en drs. W.A.Th. Bos, leden, bijgestaan door mr. M. Simpelaar, secretaris

Trefwoorden:
Medische verzorging toegang tot Incidenteel verlof
Planmatig verlof jeugd
Ontvankelijkheid materieel

Samenvatting:
Ziekenhuisbezoek via alleen planmatig verlof in dit geval onredelijk. Wettelijk recht op medische verzorging, geen verlofstatus nodig voor ziekenhuisbezoek. Beroep gegrond, Geen tegemoetkoming omdat klager geen

gebruik heeft willen maken van door inrichting geboden passende oplossing. (Wet- en regelgeving: Bjj art. 47, Rjj art. 32 lid1, 33)

Rechtsoverwegingen:

3.1 Ontvankelijkheid

In artikel 47 eerste lid Bjj is bepaald dat de jeugdige recht heeft op verzorging door een aan de inrichting verbonden arts of diens vervanger. In het vierde lid sub b en c van dat artikel is opgenomen dat de directeur zorg draagt voor de overbrenging van de jeugdige naar een ziekenhuis indien de behandeling op aanwijzing van de aan de inrichting verbonden arts aldaar plaatsvindt. De ratio van die bepaling is dat de jeugdige, ook als die van zijn vrijheid is beroofd, in de gelegenheid moet zijn om, als dit door de inrichtingsarts noodzakelijk wordt geacht, een medische behandeling buiten de inrichting te ondergaan. De klacht van klager houdt in dat de directeur hem niet die gelegenheid heeft gegeven. Nu die beslissing een beperking inhoudt van een recht dat de jeugdige op grond van artikel 47 Bjj toekomt is klager, gelet op artikel 65 eerste lid, sub m Bjj, ontvankelijk in de klacht.

3.2 Inhoudelijk

Door klager wordt niet betwist dat hij in de gelegenheid is gesteld om een medisch specialist in het ziekenhuis buiten de inrichting te bezoeken maar gesteld - zo begrijpt de beroepscommissie - dat het onredelijk van de directeur is om dit bezoek in te plannen binnen het kader van het planmatig verlof en niet daarbuiten. Op basis van artikel 33 Rjj kan aan de jeugdige die op strafrechtelijke titel in een inrichting is geplaatst planmatig verlof worden verleend. Planmatig verlof wordt verleend in het kader van een verlofplan, dat onderdeel is van het perspectiefplan en dat ten doel heeft de resocialisatie van de jeugdige. Het verlofplan geldt telkens voor een periode van ten hoogste zes maanden, bevat een concrete aanduiding van het voorgenomen traject in die periode wat betreft de frequentie, de duur, de aard en de bestemming van het verlof, een motivering van het belang van het verlof met het oog op de behandeling en

resocialisatie en een afweging van de veiligheidsrisico's. Niet betwist is dat klager toentertijd in het kader van dat planmatig verlof maar één netwerkverlof per week had en dat dit verlof op dezelfde dag stond gepland als de afspraak die door de inrichting gemaakt is bij de kaakspecialist. Klager ging dan in het kader van resocialisatie naar huis of naar zijn zus. Gelet op de beperkte omvang en de in het kader van het planmatig verlof ingevulde concrete inhoud van dit netwerkverlof moet het niet redelijk worden geacht om juist en enkel op die dag de jeugdige in de gelegenheid te stellen een medische behandeling buiten de inrichting te ondergaan, waar hij recht op heeft en hem niet, zoals ook twee keren daarvoor is gebeurd, buiten het kader van het planmatig verlof die noodzakelijk geachte medische behandeling te laten ondergaan. Klager heeft bij de beklagcommissie aangegeven bereid te zijn met DV&O naar het ziekenhuis te gaan. Voor het ondergaan van een medisch noodzakelijke behandeling in het ziekenhuis buiten de inrichting is op zich geen verlofstatus nodig, nu het hier gaat om een wettelijk recht van de jeugdige dat niet afhankelijk is van het aanvragen van een verlofmachtiging door de directeur en de al dan niet inwilliging van die aanvraag. Gelet op het vorenstaande wordt het beroep gegrond verklaard. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig om vanwege de gegrondverklaring van het beroep een tegemoetkoming aan klager toe te kennen. Dit omdat de inrichting klager een passende oplossing heeft geboden, waardoor het bezoek aan de kaakspecialist niet daadwerkelijk ten koste van klagers planmatige verlof zou gaan. Klager heeft immers in dat verband zelf ervoor gekozen van het aanbod geen gebruik te willen maken.

Zaaknummer:
17/2959/JZ

Datum uitspraak:
4 juli 2018

Beroepscommissie:

mr. M.J.C. Koens, voorzitter, drs. H. Heddema en drs. W.A.Th. Bos, leden, bijgestaan door mr. M. Simpelaar, secretaris

Trefwoorden:

Bewegingsvrijheid
Ordemaatregel afzondering
Ontvankelijkheid materieel

Samenvatting:

Klager niet-ontvankelijk voor zover op slot houden kamerdeur op beleid van instelling gebaseerd is. Beroep in zoverre ongegrond. Klager wel ontvankelijk voor zover kamerdeur is afgesloten door begeleider o.b.v. klagers gedrag. Klacht echter onvoldoende onderbouwd, inhoudelijk ongegrond.
(Wet- en regelgeving: Jeugdwet art. 6.3.1)

Rechtsoverwegingen:

3.1 De klacht van klager houdt in dat hij onnodig is afgezonderd op zijn kamer, tijdens onder meer een time-out of plaatsing op de kamer, waarbij de kamerdeur op slot ging. De instelling bevestigt dat er een beleid is om kamerdeuren tijdens rustmomenten, een time-out of een kamerplaatsing op kamer en gedurende de nacht op slot te houden. Dit gebeurt uit veiligheidsoverwegingen. De instelling heeft echter ook verklaard dat de beslissing of de kamerdeur van een jeugdige open kan blijven of dicht gaat ligt bij het begeleidend personeel en dat klager veelal naar zijn kamer is verwezen in verband met zijn gedrag en op basis van dit gedrag ook beslist is dat de kamerdeur op slot gehouden werd.

3.2 De klachtencommissie heeft geconcludeerd dat klager niet-ontvankelijk moet worden verklaard, omdat de klacht niet ziet op een gedraging waarover op grond van de Jeugdwet kan worden geklaagd, maar op algemeen beleid van de instelling. De beroepscommissie onderschrijft dit voor zover het gaat om rustmomenten die gelijkelijk gelden voor alle jeugdigen in de instelling, zonder dat daaraan een individuele beslissing van de groepsleiding wegens het gedrag van een individuele jeugdige ten grondslag

ligt. Daar waar het echter gaat om een individuele begeleider die op basis van het gedrag van de jeugdige beslist of deze op de kamer moet verblijven en of de kamerdeur op slot gaat, is sprake van een beslissing door of namens de directeur en tegen die beslissing staat beklag open.

3.3 De beroepscommissie verstaat de klacht van klager zo, dat geklaagd wordt over de beslissingen van de begeleider(s) om op diverse momenten - tijdens rustmomenten, time-outs of kamerplaatsing - op grond van het gedrag van de jeugdige diens kamerdeur op slot te draaien.

3.4 Voor zover de jeugdige bedoeld heeft ook te klagen tegen het uit veiligheids-overwegingen op slot houden van zijn kamerdeur en die van alle andere jeugdigen - los van het individuele gedrag van klager - tijdens rustmomenten, een time-out of een kamerplaatsing op kamer en gedurende de nacht, heeft de klachtencommissie terecht geoordeeld dat dit een kwestie is van algemeen beleid van de instelling waartegen geen beklag open staat.

3.5 Een plaatsing op de kamer met afgesloten deur dient daar waar het gaat om een individuele begeleider die op basis van het gedrag van klager beslist dat de deur van de kamer op slot moet worden gehouden in de door klager omschreven omstandigheden - te weten in een individueel geval gebaseerd op het gedrag van klager - te worden aangemerkt als een vrijheidsbenemende maatregel in de zin van art. 6.3.1 Jeugdwet. Immers klager mag op dergelijke momenten niet op de groep verblijven, maar dient op zijn kamer te verblijven en kan deze niet verlaten. Klager had naar het oordeel van de beroepscommissie in zoverre wel ontvankelijk moeten worden verklaard en de klachtencommissie had de klacht in zoverre ook inhoudelijk moeten behandelen.

Artikel 6.3.1, eerste lid, van de Jeugdwet bepaalt dat ten aanzien van een met een machtiging als bedoeld in de artikelen 6.1.2 tot en met 6.1.4 opgenomen jeugdige, voor zover noodzakelijk om de met de jeugdhulp beoogde doelen te bereiken of voor zover noodzakelijk voor de veiligheid van de jeugdige of anderen,

door de jeugdhulpaanbieder maatregelen kunnen worden toegepast waarmee hij tegen zijn wil of die van degene die het gezag over hem uitoefent, binnen de gesloten accommodatie in zijn vrijheden wordt beperkt.

De maatregelen kunnen volgens het tweede lid van eerdergenoemd artikel inhouden:

- a. het verbod zich op te houden op in het hulpverleningsplan aangegeven plaatsen en zo nodig de tijdstippen waarop dat verbod geldt;
- b. tijdelijke plaatsing in afzondering;
- c. tijdelijke overplaatsing binnen de gesloten accommodatie of naar een andere gesloten accommodatie, of
- d. het vastpakken en vasthouden.

In het derde lid staat opgenomen dat de jeugdhulpaanbieder de toepassing van maatregelen als bedoeld in het tweede lid, onderdelen b en c, meldt aan de gecertificeerde instelling die de gezinsvoogdij uitoefent alsmede aan de ouders indien de jeugdige niet onder toezicht is gesteld.

In artikel 6.3.6, eerste lid, wordt bepaald dat de maatregelen als bedoeld in artikel 6.3.1 slechts worden toegepast, voor zover zij zijn opgenomen in het hulpverleningsplan.

Uit artikel 6.5.3 van de Jeugdwet volgt dat slechts beroep kan worden ingesteld tegen een beperkt aantal beslissingen van de directeur van de instelling. Tegen een vrijheidsbeperkende maatregel als bedoeld in 6.3.1, zoals een maatregel tot afzondering, staat beroep open.

Een vrijheidsbeperkende maatregel kan zoals hierboven weergegeven slechts worden toegepast, als deze is opgenomen in het hulpverleningsplan met betrekking tot de jeugdige. In het hulpverleningsplan van klager staat - voor zover hier van belang - het volgende opgenomen:

“Vrijheidsbeperkende maatregelen: afzonderen in eigen kamer langer dan één uur, met de deur open / afzonderen in eigen kamer met de deur op slot, dit kan worden ingezet als time-out als er sprake is van boos, agressief of opstandig gedrag, waarbij [naam klager] zich niet meer aan afspraken kan houden en er om die reden gevaar ontstaat voor [naam klager] of anderen. Eerst moet worden geprobeerd of [naam klager] in

staat is zelfstandig op zijn kamer te blijven met de deur open. Lukt dit niet, dan kan de deur op slot worden gedaan zo lang als nodig voor [naam klager] om rustig te worden en afspraken te kunnen maken."

De afzondering kan worden toegepast voor de veiligheid van klager, of die van anderen. In zoverre wordt voldaan aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 6.3.1 van de Jeugdwet. In zo'n geval is sprake van een tijdelijke verwijdering uit de groep en een tijdelijke afzondering kan ook geschieden in de vorm van een plaatsing op de eigen kamer, met de deur op slot. Dit laatste blijkt ook uit de brief van de directeur d.d. 6 september 2017 aan de voorzitter van de klachtencommissie, waarin staat opgenomen: "In algemene zin is het streven om afzonderingsplaatsen (in een bijzondere ruimte of op de kamer) altijd zo kort mogelijk te laten duren".

Toepassing van een dergelijke vrijheidsbenemende maatregel dient gelet op artikel 8 EVRM te voldoen aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit. Uit de klacht zelf blijkt niet op welke momenten en op grond van welk concreet gedrag van klager zo'n time-out of plaatsing op de eigen kamer met de deur op slot heeft plaatsgehad en blijkt ook niet hoe vaak en hoe lang dat verblijf op de eigen kamer met de deur op slot telkens heeft geduurd. De jeugdige zelf noch de vertrouwenspersoon die hem in deze procedure vertegenwoordigt, is ter zitting verschenen om een nadere toelichting te geven, zodat ook niet beoordeeld kan worden of er sprake is geweest van een tijdelijke afzondering in strijd met de wet, het hulpverleningsplan en/of eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. De beroepscommissie is van oordeel dat de klacht gelet op het bovenstaande onvoldoende is onderbouwd en komt tot de conclusie dat de klacht inhoudelijk ongegrond moet worden verklaard.